

- ב.
1. יציאות השבת שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ
 2. שבועות... ידיעות הטומאה... מראות נגעים... שתיים שהן ארבע
- ב:
3. כל עקירת חפץ ממקומו תנא הוצאה קרי לה
- ג.
4. כל פטורי דשבת פטור אבל אסור (לבד מהני תלת צידת צבי וצידת נחש ומפיס מורסא)
 5. פטורי דאתי לידי חיוב חטאת קחשיב
 6. "בעשותה" ולא העושה מקצתה... שנים ועשו אותה פטורין
 7. עקירת גופו כעקירת חפץ ממקומו... גופו ניח
- ג:
8. ידו של אדם (הפשוטה לרשות אחרת) אינה לא כרה"ר ולא כרה"י (אינו נגרר אחר גופו)
 9. ידו של אדם מהו שתעשה ככרמלית (להחזירו מרשות אחרת)... כאן לאותה חצר כאן לחצר אחרת
- ד.
10. כל חייבי חטאות אינן חייבין עד שתהא תחילתן שגגה וסופן שגגה
 11. הדביק פת בתנור התירו לו לרדותה קודם שיבא לידי איסור סקילה
 12. וכי אומרים לו לאדם חטא כדי שיזכה חבירך?
 13. בעינן עקירה והנחה מעל גבי מקום ארבעה על ארבעה
 14. ר"ע סבר אמרינן קלוטה כמי שהונחה דמי
- ה.
15. נעץ קנה ברה"ר ובראשו טרסקל זרק (מרה"ר) ונח על גביו חייב (גוד אחית)... למעלה מי'
 16. ידו של חבירו כד' על ד'.. אפ"ל לא אחשבי' הוא לידיה
 17. עמד במקומו וקיבל חייב עקר ממקומו וקבל פטור (עקר הוא ממקומו וקבלו מהו? ב' כוחות באדם א')
- ה:
18. היה קורא בספר על הגג ונתגלגל הספר מידו... משהגיע ל' טפחים הופכו על הכתב... בכותל משופע... בספר דעבידי דנייה
 19. מים על גבי מים היינו הנחתן, אגוז ע"ג מים לאו היינו הנחתו. אגוז בכלי וכלי צף ע"ג מים... תיקו. שמן שצף ע"ג יין מחלוקת.
 20. תוך ד' אמות עמד לפוש (ואח"כ הוציא חוץ לד"א) פטור לכתף חייב
 21. המעביר חפצים מזוית לזוית ונמלך עליהן והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך
 22. המוציא מחנות לפלטיא דרך סטיו חייב (כמוציא מהר"ר לרה"ר דרך צידי רה"ר). בן עזאי פוטר במהלך, דמהלך כעומד דמי
- ו.
23. צידי רה"ר לאו כרה"ר דמי – ר"א אומר כרה"ר דמי (היכא דליכא חיפופי)
 24. ארבע רשויות לשבת: רשות היחיד, ורשות הרבים, וכרמלית. ומקום פטור.
 25. ואיזו היא רשות היחיד? חריץ שהוא עמוק עשרה ורחב ארבעה, וכן גדר שהוא גבוה י' ורחב ד' זו היא רשות היחיד גמורה.
 26. חצרות של רבים ומבואות שאינן מפולשין, עירבו מותרין, לא עירבו אסורים
- ו:
27. מי שיש לו שני בתים בשני צדי רשות הרבים, עושה לחי מכאן ולחי מכאן, או קורה מכאן וקורה מכאן, ונושא ונותן באמצע. אמרו לו אין מערבין רשות הרבים בכך... אפילו זורק
 28. אם היה דרך רה"ר מפסקתן יסלקנה לצדדין, וחכ"א אינו צריך
 29. איזו היא רה"ר סרטיא ופלטיא גדולה, ומבואות המפולשין, והמדבר - בזמן שישראל שרויין במדבר
 30. מצאתי מגלת סתרים בי רבי חייא וכתוב בה, איסי בן יהודה אומר אבות מלאכות ארבעים חסר אחת, ואינו חייב על א' מהן
 31. הבקעה, בימות החמה רשות היחיד לשבת, ורשות הרבים לטומאה. בימות הגשמים רשות היחיד (דאית לה מחיצות)
- ז.
32. קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה... ואפילו כוריים, הזורק לתוכו חייב. מחיצה היא אלא שמחוסרת דיורין.
 33. קרן זוית הסמוכה לרשות הרבים... כיון דלא ניחא תשמישתיה כי כרמלית דמי.
 34. איצטבא שלפני העמודים נידון ככרמלית... דלא ניחא תשמישתיה... אבל בין העמודים, דזימנין דדרסי ליה רבים כרה"ר
 35. לבינה זקופה ברשות הרבים, וזרק וטח בפניה חייב. על גבה פטור... והוא שגבוה שלשה דלא דרסי לה רבים. אבל היזמי והיגי, אף על גב דלא גביהי שלשה... אפילו צואה
 36. אין כרמלית פחותה מארבעה... עד עשרה הוא דהויא כרמלית, למעלה מעשרה טפחים לא הוי כרמלית (אלא מקום פטור)
 37. רה"י עולה עד לרקיע... אין רה"ר למעלה מי'
- ז:
38. בית שאין בתוכו עשרה, וקריו משלימו לעשרה על גגו מותר לטלטל בכלו, בתוכו אין מטלטלין בו אלא ארבע אמות
 39. חורי רה"י כרה"י דמו. חורי רה"ר אביי אומר כרה"ר דמו רבא אומר לאו כרה"ר דמו.

ח.

40. רבנן סברי לא אמרינן שדי נופו בתר עיקרו
41. אי אפשר לקרומיות של קנה שלא יעלו למעלה מעשרה
42. מחיצות לתוכן עשויות
43. עמוד תשעה ברשות הרבים ורבים מכתפין עליו, וזרק ונח על גביו חייב. בגומא לא, תשמיש ע"י הדחק ל"ש תשמיש

ח:

44. הוא ברשות הרבים ועירובו בכרמלית, ורבי היא דאמר כל דבר שהוא משום שבות לא גזרו עליו בין השמשות
45. הילוך על ידי הדחק שמה הילוך, תשמיש על ידי הדחק לא שמה תשמיש
46. האי זירזא דקני, רמא וזקפיה רמא וזקפיה לא מיחייב עד דעקר ליה
47. מקום שאין בו ארבעה על ארבעה טפחים מותר לבני רשות היחיד ולבני רשות הרבים לכתף עליו, ובלבד שלא יחליפו
48. המעביר חפץ מתחילת ארבע לסוף ארבע ברשות הרבים, אף על פי שהעבירו דרך עליו חייב - התם לא נח

ט.

49. אסקופה משמשת שתי רשויות, בזמן שהפתח פתוח כלפנים, פתח נעול כלחוץ
50. תוך הפתח, אף על פי שאין בו ארבעה על ארבעה צריך לחי אחר להתירו
51. כל מקום שאתה מוצא ב' רשויות והן רשות א', כגון עמוד ברה"י גבוה י' ורחב ד' אסור לכתף עליו, גזירה משום תל ברה"ר

ט:

52. לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה (גדולה) עד שיתפלל. לא יכנס אדם למרחץ ולא לבורסקי ולא לאכול (דילמא אתי לאמשוכי) ולא לדין. ואם התחילו אין מפסיקין. מאימתי התחלת אכילה? משיטול ידיו-משיתיר חגורו.
53. כיון שהגיע זמן תפלת המנחה אסור לאדם שיטעום כלום קודם שיתפלל תפלת המנחה

י.

54. ערבית כיון דכולא ליליא זמן ערבית לא מירתת ואתי למפשע
55. רב הונא רמי פוזמקי ומצלי, אמר הכון לקראת
56. כי איכא שלמא לביש ומתכסי ומתעטף ומצלי, אמר הכון לקראת אלהיך ישראל
57. אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה - והוא סבר זמן תפלה לחוד, וזמן תורה לחוד
58. כל דין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית
59. עד מתי יושבין בדין? אמר רב ששת עד זמן סעודה
60. רביעית מאכל כל אדם, חמישית מאכל פועלים, ששית מאכל תלמידי חכמים. מכאן ואילך כזורק אבן לחמת. אמר אביי לא אמרן אלא דלא טעים מידי בצפרא, אבל טעים מידי בצפרא לית לן בה
61. הנכנס לבית המרחץ.. מקום שבני אדם עומדין ערומים אין שם שאילת שלום, וא"צ לומר מקרא ותפלה, וחולץ תפילין
62. מרחץ שאמרו אף על פי שאין בו אדם, בית הכסא שאמרו אף על פי שאין בו צואה
63. הזמינו לבית הכסא מהו? יש זימון או אין זימון? לאו הוא הדין למרחץ? לא, דילמא שאני בית הכסא דמאיס

י:

64. הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו... במילתא דלא עבידא לאגלויי - מתן שכרה לא עביד לגלויי
65. א"ל הקדוש ברוך הוא למשה מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל לך והודיעם
66. לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים, שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים
67. לעולם יחזר אדם וישב בעיר ששיבתה קרובה. שמתוך ששיבתה קרובה עונותיה מועטין

יא.

68. כל עיר שגגותיה גבוהין מבית הכנסת לסוף חרבה... והני מילי בבתים אבל בקשקושי ואברורי לית לן בה.
69. תחת חבר ולא תחת תלמיד חכם, תחת תלמיד חכם ולא תחת יתום ואלמנה
70. כל חולי ולא חולי מעים, כל כאב ולא כאב לב, כל מיחוש ולא מיחוש ראש, כל רעה ולא אשה רעה
71. אין מספיקים לכתוב חללה של רשות
72. יפה תענית לחלום כאש לנעורת. אמר רב חסדא ובו ביום. ואמר רב יוסף אפילו בשבת.
73. לזה אדם תעניתו ופורע
74. חברים שהיו עוסקין בתורה מפסיקין לקריאת שמע, ואין מפסיקין לתפלה... כגון רשב"י וחביריו, שתורתן אומנותן.
75. כשהיינו עוסקין בעיבור השנה ביבנה לא היינו מפסיקין לא לקריאת שמע ולא לתפלה
76. לא יעמוד אדם ברה"י וישתה ברה"ר, ברשות הרבים... אבל אם הכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה מותר

יא:

77. כרמלית מאי? אמר אביי היא היא. רבא אמר היא גופה גזירה, ואנן ניקום ונגזור גזירה לגזירה?
78. שותין על הגת... על החמין חייב, על הצונן פטור, מפני שהוא מחזיר את המותר
79. לא יצא החייט במחטו סמוך לחשיכה שמא ישכח ויצא... דנקיט ליה בידיה
80. לא יצא החייט במחטו התחובה בבגדו בערב שבת עם חשיכה הא מני רבי יהודה היא, דאמר אומן דרך אומנתו חייב
81. כל אצוליי טינוף לא קא חשיב
82. הכופה קערה על הכותל, אם בשביל שתודח הקערה הרי זה בכי יותן, אם בשביל שלא ילקה הכותל אינו בכי יותן... עריבה שירד דלף לתוכה, מים הניתזין והנצפין אינן בכי יותן, ושבתוכה הרי זה בכי יותן.

יב.

83. יוצא אדם בתפילין בע"ש עם חשיכה... חייב אדם למשמש בתפילין כל שעה ושעה, ק"ו מציץ... הלכך מידכר דכיר להו
84. חייב אדם למשמש בבגדו ערב שבת עם חשיכה. אמר רב יוסף הלכתא רבתי לשבת
85. אין פולין לאור הנר, ואין קורין לאור הנר
86. המפלה את כליו מולל וזורק, ובלבד שלא יהרוג... וזהו כבודו, ואפילו בחול.
87. אין הורגין את המאכולת בשבת, דברי בית שמאי, ובית הלל מתירין
88. אין משדכין את התינוקות לארס, ולא את התינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות. ואין מנחמין אבלים, ואין מבקרין חולין בשבת, דברי בית שמאי, ובית הלל מתירין. תנו רבנן הנכנס לבקר את החולה אומר שבת היא מלועק, ורפואה קרובה לבא

יב:

89. מי שיש לו חולה בתוך ביתו צריך שיערבנו בתוך חולי ישראל.
90. השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו, שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי. שאני חולה, דשכינה עמו
91. הנכנס לבקר את החולה לא ישב לא על גבי מטה ולא על גבי כסא אלא מתעטף ויושב לפניו, מפני ששכינה למעלה מראשותיו של חולה... שהקב"ה זן את החולה
92. לא יקרא לאור הנר. אמר רבה אפילו גבוה שתי קומות... [דרבה תנאי היא (קמט.)]
93. חד הוא דלא ליקרי, הא תרי שפיר דמי... בענין אחד... במדורה אפילו עשרה בני אדם אסור... אם אדם חשוב הוא מותר
94. שמש בודק כוסות וקערות לאור הנר... בשמש שאינו קבוע... בשמש קבוע... בדנפטא.

יג.

95. התינוקות של בית רבן היו מסדרין פרשיות וקורין לאור הנר... ראשי פרשיותיו... שאני תינוקות, הואיל ואימת רבן עליהן לא אתי לאצלווי
96. העוף עולה עם הגבינה על השלחן ואינו נאכל, דברי בית שמאי. בית הלל אומר לא עולה ולא נאכל
97. שני אכסניים אוכלין על שלחן אחד, זה אוכל בשר וזה אוכל גבינה ואין חוששין... לא שנו אלא שאין מכירין זה את זה
98. אף אשתו נדה הוא בבגדו והיא בבגדה אסור (אע"פ דיש דיעות ויש היכר). ופליגא דרבי פדת... לא אסרה תורה אלא קורבה של גלוי עריות בלבד... אפילו שום קורבה אסור, משום לך לך אמרי נזירא סהור סהור, לכרמא לא תקרב.

יג:

99. מי כתב מגילת תענית? אמרו חנניה בן חזקיה וסיעתו, שהיו מחבבין את הצרות
100. קשה רימה למת כמחט בבשר החי

יד.

101. אוכל אוכל ראשון, ואוכל אוכל שני... דזימנין דאכיל אוכלין טמאין, ושקיל משקין דתרומה ושדי לפומיה, ופסיל להו
102. הבא ראשו ורובו במים שאובין, שהיו אומרים לא אלו מטהרין אלא אלו מטהרין
103. טהור שנפלו על ראשו ורובו שלשה לוגין מים שאובין... דאי לא הא לא קיימא הא.
104. וספר... שבתחלה היו מצניעין את אוכלין דתרומה אצל ספר תורה... כיון דקחזו דקאתו לידי פסידא, גזרו ביה רבנן טומאה
105. והידיים מפני שהידיים עסקניות הן
106. האוחז ספר תורה ערום נקבר ערום... ערום בלא אותה מצוה

יד:

107. טבול יום דאורייתא הוא, דכתיב ובא השמש וטהר
108. והאוכלין שנטמאו במשקין... במשקין הבאין מחמת ידיים, וגזירה משום משקין הבאין מחמת שרץ
109. והכלים שנטמאו במשקין... במשקין הבאין מחמת שרץ, וגזירה משום משקין דזב
110. ידיים תחלת גזירתן לשריפה

טו.

111. בג' מקומות נחלקו שמאי והלל... והכ"א לא כדברי זה ולא כדברי זה... חלה: קב ומחצה חייב בחלה \ מים שאובין: ג' לוגין מים שאובין פוסלים את המקוה \ נדה: מעת לעת ממעט על יד מפקידה לפקידה, ומפקידה לפקידה ממעט על יד מעת לעת
112. מאה ושמונים שנה עד שלא חרב הבית פשטה מלכות הרשעה על ישראל. שמונים שנה עד שלא חרב הבית גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוכית. ארבעים שנה עד שלא חרב הבית גלתה לה סנהדרין וישבה לה בחנויות

טו:

113. על ששה ספקות שורפין את התרומה על ספק בית הפרס, ועל ספק עפר הבא מארץ העמים, ועל ספק בגדי עם הארץ, ועל ספק כלים הנמצאין, ועל ספק הרוקין, ועל ספק מי רגלי אדם שכנגד מי רגלי בהמה
114. ואתו באושא גזור אגושא לשרוף, ואאורא כדקאי קאי (לתלות)
115. כלי זכוכית... הואיל ותחלת ברייתן מן החול שוינהו רבנן ככלי חרס... לא תהא להן טהרה במקוה
116. הכל הולך אחר המעמיד

טז.

117. כלי חרס וכלי נתר טומאתן שוה מיטמאין ומטמאין מאויריהן, ומיטמאין מאחוריהן ואין מיטמאין מגביהן, ושבירתן מטהרתן
118. כיון דכי נשתברו יש להם תקנה שוינהו ככלי מתכות (ומטמאו מגבן) הואיל ונראה תוכו כברו
119. כלי מתכות, פשוטיהן ומקבליהן טמאין, נשברו טהרו, חזר ועשה מהן כלים חזרו לטומאתן ישנה
120. כלי עץ וכלי עור וכלי עצם וכלי זכוכית פשוטיהן וטהורין ומקבליהן טמאין, נשברו טהרו, חזר ועשה מהן כלים מקבלין טומאה
121. עבדי בהו רבנן הכירא, כי היכי דלא לשרוף עלייהו תרומה וקדשים.

טז:

122. אמרו חכמים יחזרו לטומאתן ישנה... למאן דאמר לכל הטומאות אמרו... גזירה שמא לא יקבנו בכדי טהרתו... גזירה שמא יאמרו טבילה בת יומא עולה לה
123. הכל מודים כשהניחם (תחת הצינור) בשעת קישור עבים (ושכחן) טמאים. בשעת פיזור עבים דברי הכל טהורין, לא נחלקו אלא שהניחם בשעת קישור עבים, ונתפזרו, וחזרו ונתקשרו.

יז:

124. כל המטלטלים מביאין את הטומאה על האדם שנושא אותן בעובי המרדע, ועל עצמן בכל שהן, ועל שאר אדם וכלים בפותח טפח... מרדע שאמרו אין בעביו טפח ויש בהיקפו טפח, וגזרו על היקפו משום עביו.
125. מפני מה בוצרין בטהרה, ואין מוסקין בטהרה?

יח:

126. אף גידולי תרומה תרומה בו ביום גזרו... גזירה משום תרומה טמאה ביד כהן, דילמא משהי לה גביה ואתי לידי תקלה
127. גזרו על פתן ושמן משום יינן, ועל יינן משום בנותיהן, ועל בנותיהן משום דבר אחר
128. גזרו על תינוק נכרי שמתמא בזיבה, שלא יהא תינוק ישראל רגיל אצלו במשכב זכור
129. ובכולם ב"ה מתירים עם השמש
130. אחד נותן את הקמח ואחד נותן את המים האחרון חייב, דברי רבי. רבי יוסי אומר אינו חייב עד שיגבל
131. מניחין מוגמר תחת הכלים (ערב שבת) ומתגמרין והולכין כל היום כולו
132. אין נותנין חטין לתוך הריחים של מים אלא בכדי שיטחנו מבעוד יום. מאי טעמא? אמר רבה מפני שמשמעת קול
133. שביית כלים דאורייתא ב"ש היא... בין דקעביד מעשה בין דלא קעביד מעשה אסור, לכ"ה אף על גב דקעביד מעשה שרי

יח:

134. גזירה שמא יחתה בגחלים... שמא יגיס
135. קדרה חייטא שרי לאנוחה ע"ש עם חשיכה בתנורא... כיון דלא חזי לאורתא אסוחי מסה דעתיה מיני' ולא אתי לחתויי
136. בשיל שפיר דמי, בשיל ולא בשיל אסיר. ואי שדא ביה גרמא חייא שפיר דמי
137. כל מידי דקשי ליה זיקא לא מגלו ליה
138. לא ימכור אדם חפצו לנכרי, ולא ישאלנו ולא ילונו ולא יתן לו במתנה, אלא כדי שיגיע לביתו. ובית הלל אומרים כדי שיגיע לבית הסמוך לחומה \ כדי שיצא מפתח ביתו.
139. ימכור אדם חמצו לנכרי... ובית הלל אומרים כל זמן שמותר לאוכלו מותר למוכרו

יט:

140. נותנין מזונות לפני הכלב בחצר, נטלו ויצא אין נזקקין לו
141. לא ישכיר אדם כליו לנכרי בערב שבת, ברביעי ובחמישי מותר
142. אין משלחין איגרת ביד נכרי ערב שבת, אלא אם כן קוצץ לו דמים... ואם לא קצץ... ובית הלל אומרים עד שיגיע לבית הסמוך לחומה... הא דקביע בי דואר במתא.
143. אין מפליגין בספינה פחות משלשה ימים קודם לשבת. במה דברים אמורים לדבר הרשות, אבל לדבר מצוה שפיר דמי
144. אין צרין על עיירות של נכרים פחות משלשה ימים קודם לשבת, ואם התחילו אין מפסיקין
145. מאן תנא דכל מידי דאתי ממילא שפיר דמי

יט:

146. דמעיקרא אוכל ולבסוף אוכל, הכא מעיקרא אוכל והשתא משקה
147. במחוסרין דיכה דכולי עלמא לא פליגי, כי פליגי במחוסרין שחיקה, והני נמי כמחוסרין דיכה דמו
148. ההוא תלמידא דאורי בחרתא דארגיז כרבי שמעון, שמתיה רב המנונא. והא כרבי שמעון סבירא לן באתריה דרב הוה
- כ.
149. כל שהוא כמאכל בן דרוסאי: אין בו משום בישולי נכרים... מותר להשהותו על גבי כירה, ואף על פי שאין גרופה וקטומה
150. בני חבורה זריזין הן - כהנים זריזין הן
151. לא תבערו אש בכל משבתים, בכל מושבותיכם אי אתה מבעיר, אבל אתה מבעיר במדורת בית המוקד. למישרי אברים ופדרים
152. כדי שלא יאמרו הבא עצים ונניח תחתיהן

פרק שני - במה מדליקין

כ:

153. במה מדליקין ובמה אין מדליקין... עד כאן פסול פתילות, מכאן ואילך פסול שמנים

כא:

154. כל אלו שאמרו אין מדליקין בהן בשבת אבל עושין מהן מדורה... לא אסרו אלא לעשות מהן פתילה לנר בלבד
155. פתילות שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מפני שהאור מסכסכת בהן, שמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן מפני שאין נמשכין אחר הפתילה
156. כרך דבר שמדליקין בו על גבי דבר שאין מדליקין בו, אין מדליקין בו. בד"א להדליק, אבל להקפות מותר
157. פתילות ושמנים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת אין מדליקין בהן במקדש, משום שנאמר להעלות נר תמיד... כדי שתהא שלהבת עולה מאיליה, ולא שתהא עולה על ידי דבר אחר

כא:

159. פתילות ושמונים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת, מדליקין בהן בחנוכה בין בחול בין בשבת... כבתה אין זקוק לה, ואסור להשתמש לאורה.
160. נפקא מינה לגירסא דינקותא
161. מצותה משתקע החמה עד שתכלה רגל מן השוק... דאי לא אדליק מדליק ואי נמי לשיעורה... עד דכליא ריגלא דתרמודאי
162. מצות חנוכה נר איש וביתו. והמהדרין נר לכל אחד ואחד. והמהדרין מן המהדרין, ב"ש אומרים יום ראשון מדליק שמנה, מכאן ואילך פחת והולך... כנגד ימים הנכנסין- כנגד פרי החג... וב"ה אומרים יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך... כנגד ימים היוצאין-דמעלין בקדש ואין מורידין
163. נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. אם היה דר בעלייה מניחה בחלון הסמוכה לרה"ר. ובשעת הסכנה מניחה על שלחנו ודיו
164. צריך נר אחרת להשתמש לאורה. ואי איכא מדורה לא צריך, ואי אדם חשוב הוא, אע"ג דאיכא מדורה צריך נר אחרת.
165. נר חנוכה מצוה להניחה בתוך עשרה

כב:

166. נר של חנוכה שהניחה למעלה מעשרים אמה פסולה כסוכה וכמבוי
167. והבור רק אין בו מים, מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו
168. נר חנוכה מצוה להניחה בטפח הסמוכה לפתח... משמאל, כדי שתהא נר חנוכה משמאל ומזווה מימין
169. אסור להרצות מעות כנגד נר חנוכה, מנווי סוכה... אסור להסתפק מהן עד מוצאי יום טוב האחרון של חג, ושפך וכסה במה ששפך יכסה, שלא יכסנו ברגל, שלא יהו מצות בזויות עליו... אבוהון דכולהו דם
170. אמר אביי כל מילי דמר עביד כרב, לבר מהני תלת דעביד כשמואל מדליקין מנר לנר ומתירין מבגד לבגד, והלכה כר"ש בגרירה
171. רב אמר אין מדליקין מנר לנר... משום ביזוי מצוה – משום דקא מכחיש מצוה

כב:

172. מע"ש אין שוקלין כנגדו דנרי זהב, ואפילו לחלל עליו מע"ש אחר... גזירה שמא לא יכוין משקלותיו וקא מפיק להו לחולין.
173. מחוץ לפרוכת העדת יערך... עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל... זו נר מערבי, שנותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מדליק ובה היה מסיים... בפתילות ארוכות.
174. אי הדלקה עושה מצוה מדליקין מנר לנר
175. היה תפוש נר חנוכה ועומד לא עשה ולא כלום. שמע מינה הנחה עושה מצוה התם הרואה אומר לצורכו הוא דנקיט לה
176. הדליקה בפנים והוציאה לא עשה כלום... הדלקה במקומו בעינן

כג:

177. עששית שהיתה דולקת והולכת כל היום כולו, למוצאי שבת מכבה ומדליקה.
178. השתא דאמרין הדלקה עושה מצוה, הדליקה חש"ו לא עשה ולא כלום. אשה ודאי מדליקה... שאף הן היו באותו הנס
179. אכסנאי חייב בנר חנוכה... משתתפנא בפריטי בהדי אושפיזא. בתר דנסיבי איתתא אמינא השתא ודאי לא צריכנא, דקא מדליק עלי בגו ביתאי.
180. כל השמנים כולן יפין לנר, ושמן זית מן המובחר... צליל נהוריה יפין
181. כל השמנים יפין לדיו ושמן זית מן המובחר. בין לגבל בין לעשן
182. יום ראשון הרואה מברך ב' ומדליק מברך ג'. מכאן ואילך מדליק מברך ב' ורואה מברך א'. מאי ממעט? ממעט זמן
183. נס כל יומי איתיה
184. והיכן צונו? רב אויא אמר מלא תסור. רב נחמיה אמר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך
185. כי קאי ערום, היכי מברך? והא בעינן (דברים כג) והיה מחניך קדוש
186. ודאי דדבריהם בעי ברכה, ספק דדבריהם לא בעי ברכה. והא יום טוב שני... התם כי היכי דלא לזילזולי בה
187. חצר שיש לה שני פתחים צריכה שתי נרות... לא אמרן אלא משתי רוחות... משום חשדא דבני מתא
188. בשביל ד' דברים אמרה תורה להניח פיאה בסוף שדהו מפני גזל עניים ומפני ביטול עניים ומפני החשד ומשום בל תכלה-רמאים

כג:

189. מילא קערה שמן והקיפה פתילות, כפה עליה כלי עולה לכמה בני אדם, לא כפה עליה כלי עשאה כמין מדורה, ואפילו לאחד נמי אינה עולה
190. נר ביתו ונר חנוכה נר ביתו עדיף משום שלום ביתו. נר ביתו וקידוש היום נר ביתו עדיף, משום שלום ביתו. נר חנוכה וקידוש היום (דתדירא) ... נר חנוכה עדיף, משום פרסומי ניסא
191. הרגיל בנר הויין ליה בנים תלמידי חכמים, הזהיר במזווה זוכה לדירה נאה...
192. לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה מלמד שעמוד ענן משלים לעמוד האש, ועמוד האש משלים לעמוד הענן
193. סברה לאקדומה, אמר לה ההוא סבא תנינא, ובלבד שלא יקדים ושלא יאחר
194. דרחים רבנן הוו ליה בנין רבנן, דמוקיר רבנן הוו ליה חתנוותא רבנן, דדחיל מרבנן הוא גופיה הוי צורבא מרבנן, ואי לאו בר הכי הוא משתמען מיליה כצורבא מרבנן.

כד:

195. כל אלו שאמרו אין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן ביום טוב, חוץ משמן שריפה לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב
196. מהו להזכיר של חנוכה בברכת המזון? ... משום פרסומי ניסא מדכרינן? ... כתפלה, מה תפלה בהודאה, אף ברה"מ בהודאה.

197. מהו להזכיר ראש חודש בברכת המזון? ... ראש חודש דאורייתא צריך
198. להזכיר של חנוכה במוספין? יום הוא שחייב בארבע תפלות

כד:

199. יום הכפורים שחל להיות בשבת המתפלל נעילה צריך להזכיר של שבת, יום הוא שנתחייב בארבע תפלות
200. ש"צ היורד לפני התיבה ערבית א"צ להזכיר של יום טוב.. בדין הוא דאפילו בשבת נמי ל"צ, ורבנן הוא דתקוני משום סכנה
201. אין מדליקין בשמן שריפה (תרומה שנטמאה) ביום טוב... לפי שאין שורפין קדשים ביו"ט

כה:

202. שבתון עשה, והוה ליה יום טוב עשה ולא תעשה, ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה
203. כשם שמצוה לשרוף הקדשים שנטמאו, כך מצוה לשרוף את התרומה שנטמאת. ואמרה תורה בשעת ביעורה תיהני ממנה...
"שלך" תהא להסיקה תחת תבשילך

כה:

204. "תתן לו" ולא לאורו
205. הדלקת נר בשבת (במקום סעודה) חובה, רחיצת ידים ורגלים בחמין ערבית רשות, ואני אומר מצוה
206. סדין בציצית... ובית הלל מחייבין... ואינהו סברי גזירה משום כסות לילה
207. איזה עשיר? כל שיש לו נחת רוח בעשרו, דברי רבי מאיר...
208. מתוך שריחו נודף, גזרה שמא יסתפק ממנו

כו:

209. מה תרומה טהורה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך, אף תרומה טמאה אין לך בה אלא משעת הרמה ואילך
210. אלא אין לך אלא מה שאמרו חכמים אין מדליקין
211. כל היוצא מן העץ אין בו משום שלש על שלש, ומסככין בו, חוץ מפשתן

כו:

212. הואיל ונאמרו בגדים בתורה סתם, ופרט לך הכתוב באחד מהן צמר ופשתים, מה להלן צמר ופשתים אף כל צמר ופשתים
213. שלש על שלש מנין? תלמוד לומר (ויקרא יג) והבגד

כז:

214. שלשה על שלשה בשאר בגדים מניין? תלמוד לומר (ויקרא יא) או בגד

כז:

215. כתיב הכנף מין כנף, וכתיב צמר ופשתים יחדיו הא כיצד? צמר ופשתים פוטרין בין במינן בין שלא במינן שאר מינין, במינן
פוטרין, שלא במינן אין פוטרין

216. כשהוא אומר אשר תכסה בה הרי כסות סומא אמור, הא מה אני מקיים וראיתם אתו פרט לכסות לילה.

כח:

217. מה להלן של פשתן קרוי אהל, אף כאן של פשתן קרוי אהל... אהל אהל ריבה
218. משכן קרוי משכן, ואין קרשים קרויין משכן
219. עור בהמה טמאה, מהו שיטמא טומאת אהל... ק"ו מנוצה של עיזים
220. לא הוכשרו למלאכת שמים אלא עור בהמה טהורה בלבד
221. עור או בעור ריבה עור בהמה טמאה (נגעים)- עור בהמה טמאה מנין תלמוד לומר או עור (שרץ)

כח:

222. למען תהיה תורת ה' בפיך מן המותר בפיך.
223. שין של תפילין הלכה למשה מסיני - תפילין מרובעות הלכה למשה מסיני, נכרכות בשערך ונתפרות בגידך
224. רצועות שחורות הלכה למשה מסיני. נהי דגמירי שחורות טהורות מי גמירי?
225. תחש שהיה בימי משה... וקרן אחת היתה לו במצחו, ולפי שעה נזדמן לו למשה, ועשה ממנו משכן ונגזז
226. מסיקין בכלים ואין מסיקין בשברי כלים... המדליק צריך שידליק ברוב היוצא

כט:

227. אין מדליקין בפתילה שאינה מחורכת, ולא בסמרטוטין שאינן מחורכין
228. שלש על שלש שאמרו חוץ מן המלל, דברי רבי שמעון. וחכמים אומרים שלש על שלש מכוונות
229. עצים שנשרו מן הדקל לתנור ביום טוב מרבה עצים מוכנין, ומסיקין
230. בפחות משלשה על שלשה עסקינן, ומקולי מטלניות שנו כאן... שתלאו במגוד או שהניחו לאחורי הדלת

כט:

231. לא יקוב אדם שפופרת של ביצה וימלאנה שמן ויתננה על פי הנר בשביל שתהא מנטפת, ואפילו היא של חרס, ורבי יהודה
מתיר. אבל אם חברה היוצר מתחילה מותר, מפני שהוא כלי אחד
232. גרר ספסלא... גזירה עליתא דשישא אטו עליתא דעלמא
233. רבי שמעון אומר גורר אדם מטה כסא וספסל ובלבד שלא יתכוין לעשות חריץ. קתני גדולים וקתני קטנים
234. מוכרי כסות מוכרין כדרכן, ובלבד שלא יתכוין בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים, והצנועין מפשילין במקל לאחוריהן

ל:

235. במתים חפשי כיון שמת אדם נעשה חפשי מן התורה ומן המצות

236. כיון שאמר ה' אלקים אל תשב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך מיד נענה. באותה שעה נהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדירה, וידעו כל העם וכל ישראל שמחל לו הקדוש ברוך הוא על אותו עון.
237. גזרה היא מלפני שאין מודיעין מדת ימיו של אדם.
238. אין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא
239. "כי טוב יום בחצריך מאלף" טוב לי יום א' שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתיד שלמה בנך להקריב לפני ע"ג המזבח ל:
240. מוטב תכבה נר של בשר ודם מפני נרו של הקדוש ברוך הוא
241. בקשו חכמים לגנוז ספר קהלת מפני שדבריו סותרין זה את זה, ומפני מה לא גנוזהו מפני שתחילתו דברי תורה וסופו ד"ת
242. מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש ואמרי דבי רבי ינאי תחת השמש הוא דאין לו, קודם שמש יש לו
243. טוב כעס משחוק טוב כעס שכועס הקב"ה על הצדיקים בעולם הזה, משחוק שמשחוק הקדוש ברוך הוא על הרשעים בעולם הזה
244. ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים, אלא מתוך דבר שמחה של מצוה... וכן לדבר הלכה... וכן לחלום טוב
245. מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא, ובדחי רבנן. לסוף יתיב באימתא ופתח בשמעטא
246. ענה כסיל כאולתו... הא בדברי תורה
247. לעולם יהא אדם ענוותן כהלל ואל יהא קפדן כשמאי
- לא:
248. כדי הוא הלל שתאבד על ידו ארבע מאות זוז וארבע מאות זוז והלל לא יקפיד
249. אמר לו לאו עלי דידי קא סמכת? דעל פה נמי סמוך עלי
250. גיירני ע"מ שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל א'... דעלך סני לחברך לא תעביד זו היא כל התורה כולה ואידך פירושה הוא זיל גמור
251. קפדנותו של שמאי בקשה לטורדנו מן העולם, ענוותנותו של הלל קרבנו תחת כנפי השכינה
252. בשעה שמכניסין אדם לדין א"ל נשאת ונתת באמונה, קבעת עתים לתורה, עסקת בפריה ורביה, צפית לישועה, פלפלת בחכמה, הבנת דבר מתוך דבר? ואפ"ה אי יראת ה' היא אוצרו אין, אי לא לא... מערב אדם קב חומטון בכור של תבואה ואינו חושש
- לא:
253. כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו
254. אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו אלא יראת שמים בלבד
255. כר"י... סותר ע"מ לבנות במקומו הוי סותר, ע"מ לבנות שלא במקומו לא הוי סותר... כיון דכתיב על פי ה' יחנו כסותר ע"מ לבנות במקומו דמי
256. בפתילה שצריך להבהבה עסקינן, דבהיא אפילו רבי שמעון מודי דקא מתקן מנא
257. על שלש עבירות נשים מתות בשעת לידתן על שאינן זהירות בנדה, בחלה, ובהדלקת הנר
- לב:
258. ראשית קראתי אתכם על עסקי ראשית הזהרתי אתכם, נשמה שנתתי בכם קרויה נר על עסקי נר הזהרתי אתכם
259. ומאי שנא בשעת לידתן? אמר רבא נפל תורא חדד לסכינא
260. לעולם אל יעמוד אדם במקום סכנה לומר שעושין לו נס, שמא אין עושין לו נס. ואם עושין לו נס מנכין לו מזכיותיו
261. "כי יפל הנפל ממנו" ראוי זה ליפול מששת ימי בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל. אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב.
262. מי שחלה ונטה למות אומרים התודה, שכן כל המומתין מתודין
263. ואפילו תשע מאות ותשעים ותשעה מלמדים עליו חובה, ואחד מלמד עליו זכות ניצול
264. בעון שני דברים עמי הארצות מתים על שקורין לארון הקדוש ארנא, ועל שקורין לבית הכנסת בית עם
- לב:
265. בעון נדרים מתה אשה של אדם... בנים מתים כשהן קטנים
266. בעון נדרים בנים מתים... בעון ביטול תורה... בעון מזוזה... בעון ציצית.
267. בעון שנאת חנם... בעון חלה... בעון ביטול תרומות ומעשרות... בעון גזל...
- לג:
268. בעון עינוי הדין ועיוות הדין וקלקול הדין וביטול תורה... בעון שבועת שוא ושבועת שקר וחילול השם וחילול שבת... בעון שפיכות דמים... בעון גלוי עריות ועבודת כוכבים והשמטת שמיטין ויובלות... בעון נבלות פה...
269. הכל יודעין כלה למה נכנסה לחופה, אלא כל המנבל פיו אפילו חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה הופכין עליו לרעה
270. כל המנבל את פיו מעמיקין לו גיהנם... אף שומע ושותק
271. כל הממרק עצמו לעבירה חבורות ופצעין יוצאין בו
272. נפיש קטילי קדר מנפיחי כפן
273. ארבעה סימנין הן סימן לעבירה הדרוקן, סימן לשנאת חנם ירקון, סימן לגסות הרוח עניות, סימן ללשון הרע אסכרה.
- לג:
274. בזמן שהצדיקים בדור צדיקים נתפסים על הדור, אין צדיקים בדור תינוקות של בית רבן נתפסים על הדור.
275. חזו ההוא סבא דהוה נקיש תרי מדאני אסא, ורהיט בין השמשות... לכבוד שבת... חד כנגד זכור וחד כנגד שמור
276. ויבא יעקב שלם... שלם בגופו, שלם בממונו, שלם בתורתו

277. ויחן את פני העיר... מטבע תיקן להם... שווקים תיקן להם... מרחצאות תיקן להם
לה.
278. אף על גב דאמור רבנן שלשה דברים צריך אדם לומר וכו', צריך למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלינהו מיניה
279. ספק חשכה ספק אינו חשכה מערב... כאן בעירובי חצרות
280. אין טומנין בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה גזרה שמא ירתיח... בין השמשות נמי ניגזר... סתם קדירות רותחות הן.
לה:
281. אין טומנין בדבר המוסיף הבל ואפילו מבעוד יום גזירה שמא יטמין ברמץ שיש בה גחלת... גזירה שמא יחתה בגחלים
282. בין השמשות ספק מן היום ומן הלילה, ספק כולו מן היום, ספק כולו מן הלילה מטילין אותו לחומר שני ימים
283. ביה"ש משתשקע החמה כ"ז לפני מזרח (פנים המאדימין את המזרח) מאדימין הכסיף התחתון.. (3/4 או 2/3 מיל) דברי רבי יהודה. רבי נחמיה אומר כדי שיהלך אדם משתשקע החמה חצי מיל. רבי יוסי אומר ביה"ש כהרף עין... וא"א לעמוד עליו
284. ראה שני ימים בין השמשות ספק לטומאה ולקרבת
לה.
285. כוורת הקש... אף על פי שיש להם שולים והן מחזיקות ארבעים סאה בלח שהן כוריים ביבש טהורים
286. הרוצה לראות בארה של מרים, יעלה לראש הכרמל ויצפה ויראה כמין כברה בים, וזו היא בארה של מרים
287. שלים בין השמשות דרבי יהודה, והדר מתחיל בין השמשות דרבי יוסי
לה:
288. כוכב אחד יום, שנים בין השמשות, שלשה לילה... לא כוכבים גדולים הנראין ביום... אלא בלילה, אלא בינונים.
289. שש תקיעות תוקעין ערב שבת
290. שופר מיטלטל וחצוצרות אינם מיטלטלין... הואיל וראוי לגמע בו מים
לו.
291. הני תלת מילי אישתי שמייהו מכי חרב בית המקדש - חצוצרתא שופרא שופרא חצוצרתא
לו:
-
- פרק שלישי – כירה
-
292. כירה שהסיקה בקש ובגבבא נותנים עליה תבשיל. בגפת ובעצים לא יתן עד שיגרוף, או עד שיתן את האפר
293. דילמא לשהות תנן, ואי גרוף וקטום אין, אי לא לא, וכל שכן להחזיר/להחזיר תנן אבל לשהות אע"פ שאינו גו"ק
לו.
294. לא שנו אלא על גבה אבל לתוכה אסור
295. כירה שהסיקה בגפת ובעצים סומכין לה.
296. גחלים שעממו, או שנתן עליה נעורת של פשתן דקה הרי היא כקטומה
לו:
297. קטמה והובערה משהין עליה חמין שהוחמו כל צורכן ותבשיל שבישל כל צורכו... מצטמק ויפה לו מותר? שאני הכא דקטמה
298. מצטמק ויפה לו אסור, מצטמק ורע לו מותר
לה.
299. מבשל הוא דלא אתי לאיערומי בשוגג יאכל, אבל האי דאתי לאיערומי בשוגג נמי לא יאכל... קנסו על השוכה
300. עבר ושהה מאי... ביצים מצומקות שנשתהו על גבי כירה ואסר להן. מאי לאו לאותו שבת? לא, לשבת הבאה
לה:
301. ב"ה אומרים אף מחזירין... מחזירין אפילו בשבת
302. עודן בידו מותר, לא אמרן אלא שדעתו להחזיר... ע"ג קרקע אע"פ שדעתו להחזיר אסור
303. תלאן במקל מהו? הניחן על גבי מטה מהו? בעי רב אשי פינן ממיחם למיחם מהו? תיקו
304. תנור שהסיקהו בקש ובגבבא לא יתן בין מתוכו בין מעל גביו... אע"ג דגרוף וקטום על גביו אסור... אין סומכין לו
305. כופח שהסיקהו בקש ובגבבא הרי זה ככיריים, בגפת ובעצים הרי הוא כתנור
306. כופח... נפיש הבליה מדכירה, וזוטר הבליה מדתנור
307. אין נותנין ביצה בצד המיחם בשביל שתתגלגל... גלגל חייב חטאת
לט.
308. כל שלא בא בחמין מלפני השבת מדיחין אותו בחמין בשבת, חוץ מן המליח ישן... שהדחתן זו היא גמר מלאכתן
309. בחמה דכו"ע ל"פ דשרי, בתולדות האור כו"ע ל"פ דאסיר... בתולדות החמה מ"ס גזרינן תולדות החמה אטו תולדות האור
310. ולא יטמינה בחול... גזרה שמא יטמין ברמץ... מפני שמזיז עפר ממקומו
311. הא מעשה דאנשי טבריא דתולדות חמה הוא, ואסרי להו רבנן אמר להו ההוא תולדות אור הוא, דחלפי אפיתחא דגיהנם
לט:
312. בטלה הטמנה בדבר המוסיף הבל, ואפילו מבעוד יום
313. בית שמאי אומרים לא יחם אדם חמין לרגליו אלא אם כן ראויין לשתייה, ובית הלל מתירין

314. לא ישתטף אדם כל גופו בין בחמין (שהוחמו מע"ש) ובין בצונן דברי ר"מ, ר"ש מתיר [בקרע], ר"י אומר בחמין אסור בצונן מותר
315. כל מקום שאתה מוצא שנים חלוקין ואחד מכריע הלכה כדברי המכריע, חוץ מקולי מטלניות
- מ.
316. חמין שהוחמו מערב שבת רב אמר למחר רוחץ בהן כל גופו אבר אבר, ושמאל אמר לא התירו לרחוץ אלא פניו ידיו ורגליו, ואצ"ל חמין שהוחמו ביו"ט
317. מרחץ שפקקו נקביו, מע"ש למוצאי שבת רוחץ בו מיד, פקקו נקביו מערב יו"ט למחר נכנס ומזיע... התירו להן חמי טבריה
318. האי מאן דעבר אדרבנן שרי למיקרי ליה עבריינא
- מ:
319. אמבטיאות של כרכים מטייל בהן ואינו חושש... אבל דכפרים לא... כיון דזוטרין, נפיש הבליייהו
320. מתחמם אדם כנגד המדורה ויוצא ומשתטף בצונן, ובלבד שלא ישתטף בצונן ויתחמם כנגד המדורה
321. מיחם אדם אלונטית ומניחה על בני מעים בשבת
322. אחד שמן ואחד מים, יד סולדת בו אסור, אין יד סולדת בו מותר
323. והיכי דמי יד סולדת בו? אמר רחבא כל שכריסו של תינוק נכוית
324. כלי שני אינו מבשל
325. בכ"מ מותר להרהר חוץ מבית המרחץ ובה"כ... דברים של חול מותר לאומרן בלש"ק, של קודש אסור לאומרן בלשון חול אפרושי מאיסורא שאני
326. המבשל בחמי טבריא בשבת פטור מאי חייב נמי דקאמר מכת מרדות
327. לא ישוט אדם בכריכה מלאה מים ואפי' עומדת בחצר, ל"ק הא דלית ליה גידודי
- מא.
328. כל האוחז באמה ומשתין כאילו מביא מבול לעולם... כיון דבעית לא אתי להרהורי
329. כל המניח ידיו כנגד פניו של מטה כאילו כופר בכריתו של אברהם אבינו, לא קשיא הא כי נחית
330. כל העולה מבבל לארץ ישראל עובר בעשה
331. אכל ולא שתה אכילתו דם וזהו תחילת חולי מעיים. אכל ולא הלך ארבע אמות אכילתו מרקבת, וזהו תחילת ריח רע. הנצרף לנקביו ואכל דומה לתנור שהסיקוהו על גבי אפרו, וזהו תחילת ריח זוהמא
332. אנטיכי אף על פי שגרופה וקטומה אין שותין הימנה, מפני שנחושתה מחממתה
- מא:
333. המיחם שפינהו ויש בו מים חמין לא יתן לתוכו מים מועטין בשביל שיחמו, אבל נותן לתוכו מים מרובים כדי להפשירן.
334. ומיחם שפינה ממנו מים לא יתן לתוכו מים כל עיקר מפני שמצרף, ורבי יהודה היא
- מב.
335. מכבין גחלת של מתכת ברשות הרבים בשביל שלא יזוקו בה רבים, אבל לא גחלת של עץ... קוץ ברשות הרבים מוליכו פחות פחות מארבע אמות, ובכרמלית אפילו טובא
336. בדבר שאין מתכוין סבר לה כרבי שמעון, במלאכה שאינה צריכה לגופה סבר לה כרבי יהודה
337. ובית הלל אומרים בין חמין לתוך הצונן, ובין צונן לתוך החמין מותר. בד"א בכוס, אבל באמבטי חמין לתוך הצונן. ולא צונן לתוך החמין... ספל כאמבטי אינו כאמבטי
338. תבלין, דבכלי ראשון בשלה, ובכלי שני לא בשלה... מלח אינה כתבלין, דבכלי ראשון נמי לא בשלה
339. אין נותנין כלי תחת תרנגולת לקבל ביצתה אבל כופה עליה כלי שלא תשבר... הצלה מצויה
- מג.
340. משום דקא מבטל כלי מהיכנו
341. טבל מוכן הוא אצל שבת, שאם עבר ותקנו מתוקן
342. מיגו דאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכולי יומא
343. אין כלי ניטל אלא לדבר הניטל בשבת
- מג:
344. ובלבד שלא יתכוין לצוד שלא יעשנה כמצודה, דלישבוק להו רווחא כי היכי דלא ליתצדו ממילא
345. זה זוקף מטתו ונשמט והולך לו, וזה זוקף מטתו ונשמט והולך לו, ונמצאת מחיצה עשויה מאליה
346. מת המוטל בחמה... מניח עליו ככר או תינוק ומטלטלו
347. דכולי עלמא טלטול מן הצד שמיה טלטול... דמתוך שאדם בהול על מתו אי לא שרית ליה אתי לכבווי
- מד.
348. מותר השמן שבנר ושבקערה אסור, ורבי שמעון מתיר
349. מטלטלין נר חדש אבל לא ישן, דברי רבי יהודה. רבי מאיר אומר כל הנרות מטלטלין, חוץ מן הנר שהדליקו בו בשבת. רבי שמעון אומר חוץ מן הנר הדולק בשבת... ראב"ש ומן השמן המטפטף אפילו בשעה שנהר דולק
350. וכי קשרי רבי שמעון בנר זוטא דדעתיה עלויה
351. פמוט שהדליקו עליו בשבת דברי הכל אסור, לא הדליקו עליו דברי הכל מותר
- מד:
352. מוכני שלה, בזמן שהיא נשמטת אין חבור לה, ואין נמדדת עמה, ואין מצלת עמה באהל המת

מה.

353. מניחין נר על גבי דקל בשבת, ואין מניחין נר על גבי דקל ביום טוב
354. מהו לטלטולי שרגא דחנוכתא מקמי חברי בשבתא? ואמר להו שפיר דמי... כדי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק
355. אין מוקצה לרבי שמעון אלא כעין שמן שבנר בשעה שהוא דולק, הואיל והוקצה למצותו הוקצה לאיסורו... אין מוקצה לרבי שמעון אלא גרוגרות וצימוקים בלבד
356. סלקא דעתך אמינא כיון דקאכיל ואזיל לא ליבעי הזמנה, קמשמע לן כיון דהעלן לגג אסוחי אסחי לדעתיה מינייהו

מה:

357. מודה היה רבי שמעון בבעלי חיים שמתו שאסורין... דלית ליה מוקצה לית ליה נולד... דאית ביה ביצת אפרוח

מו.

358. חוליות בין גדולה בין קטנה אסורה לטלטלה גדולה נמי דאית בה חידקי גזירה אטו גדולה דחוליות כ"פ בקטנה דאי' בה חידקי
359. שרגא דנפטא נמי שרי לטלטליה... הואיל וחזיא לכסויי בה מנא... איכא תורת כלי עליה

מו:

360. התם אדם יושב ומצפה אימתי תכבה נרו, הכא אדם יושב ומצפה מתי יפול בו מום?

361. כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת

362. הכא דכי מיכוין איסורא דאורייתא איכא כי לא מיכוין שרי רבי שמעון לכתחילה

מז.

363. הנח לנר שמן ופתילה הואיל דנעשה בסיס לדבר האסור

364. נוטל אדם בנו והאבן בידו, או כלכלה והאבן בתוכה... בכלכלה מלאה פירות עסקינן

365. בגדי עניים לעניים, בגדי עשירים לעשירים, אבל דעניים לעשירים לא

366. גרף של ריעי מאיס... ועוד גרף של ריעי מיגלי

367. מטלטלינן כנונא אגב קיטמא ואף על גב דאיכא עליה שברי עצים

368. המחזיר קנה מנורה בשבת חייב חטאת, קנה סידין לא יחזיר, ואם החזיר פטור אבל אסור

מז:

369. וכרעות המטה, ולווחים של סקיבס לא יחזיר, ואם החזיר פטור אבל אסור. ולא יתקע, ואם תקע חייב חטאת. רבן שמעון בן גמליאל אומר אם היה רפוי מותר

370. נותנין כלי תחת הנר לקבל ניצוצות... ניצוצות אין בהן ממש

371. ולא יתן לתוכו מים מפני שהוא מכבה מערב שבת ואין צריך לומר בשבת... שאני הכא מפני שמקרב את כיבויו

פרק רביעי – במה טומנין

372. אין טומנין לא בגפת ולא בזבל וכו'

מח.

373. דזיתים מסקי הבלא, דשומשמין לא מסקי הבלא

374. מאי שנא ממיחם על גבי מיחם? אמר ליה התם אוקומי קא מוקים, הכא אולודי קא מוליד

375. לסוף חזייה דקא מעצר ליה. אמר ליה מאי שנא מפרונקא? אמר ליה התם לא קפיד עילויה, הכא קפיד עילויה

376. וכי מפני שאין לו קופה של תבן עומד ומפקיר קופה של מוכין?

377. אין נותנין את המוכין לא לתוך הכר ולא לתוך הכסת ביו"ט ואין צ"ל בשבת, נשרו מחזירין אותן בשבת, ואין צ"ל ביו"ט

מח:

378. הפותח בית הצואר בשבת חייב חטאת... מה בין זו למגופת חבית? א"ל רבא זה חיבור, וזה אינו חיבור

379. ד"ת בשעת מלאכה חיבור בין לטומאה בין להזאה, ושלא בשעת מלאכה אינו חיבור לא לטומאה ולא להזאה

מט.

וגזרו רבנן על טומאה שלא בשע"מ משום טומאה שבשע"מ, ועל הזאה שבשעת מלאכה משום הזאה שלא בשעת מלאכה

380. להו לחין מחמת עצמן, או דילמא לחין מחמת דבר אחר?

381. תפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים. מאי היא? אביי אמר שלא יפיח בהן. רבא אמר שלא יישן בהן

382. מה יונה כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצות מגינות עליהן

383. טומנין בשלחין ומטלטלין אותן, בגיזי צמר ואין מטלטלין אותן. כיצד הוא עושה? נוטל את הכסוי והן נופלות

384. קופה מטה על צדה ונוטל, שמא יטול ואינו יכול להחזיר. וחכמים אומרים נוטל ומחזיר

מט:

385. נסרין של בעל הבית מטלטלין אותן ושל אומן אין מטלטלין אותן, ואם חישוב לתת עליהן פת לאורחין בין כך ובין כך מטלטלין. שאני נסרים דקפיד עלייהו

386. אבות מלאכות ארבעים חסר אחת כנגד מי? ... כנגד עבודות המשכן... כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה... ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא? והמלאכה היתה דים ממנינא הוא?

ג.

387. חריות של דקל שגדרן לעצים ונמלך עליהן לשיבה צריך לקשר (מידי דבר עבידא ביה מעשה) רשב"ג אומר אין צריך לקשר... ורב אסי אמר יושב אף על פי שלא קישר ואף על פי שלא חישב
388. מכניס אדם מלא קופתו עפר, ועושה בה כל צרכו... והוא שיחד לו קרן זוית
389. בכל חפין את הכלים חוץ מכלי כסף בגרתקון הא נתר וחול מותר... אבל לא יחוף בהם שערו... אבל פניו ידיו ורגליו מותר

ג:

390. עושה אדם כל צורכו בפת אמרי פת לא מאיסא
391. מגרר אדם גלדי צואה וגלדי מכה שעל בשרו בשביל צערו, אם בשביל ליפות אסור... רוחץ אדם פניו ידיו ורגליו בכל יום בשביל קונו, משום שנאמר כל פעל ה' למענהו
392. האי סכינא דביני אורבי, דצה שלפה והדר דצה שרי ואי לאו אסיר

גא.

393. הטומן לפת וצנונות תחת הגפן, אם היה מקצת עליו מגולים אינו חושש לא משום כלאים, ולא משום שביעית, ולא משום מעשר, וניטלין בשבת
394. אסור להטמין בצונן... מותר להטמין את הצונן... אפילו דבר שדרכו להטמין
395. כל שהוא נאכל כמות שהוא חי אין בו משום בשולי נכרים. והוא סבר אדם חשוב שאני
396. אע"פ שאמרו אין טומנין אפילו בדבר שאינו מוסיף הבל משחשכה, אם בא להוסיף מוסיף, רשב"ג אומר נוטל את הסדינין ומניח את הגלופקרין
397. לא אסרו אלא אותו מיחם, אבל פינה ממיחם למיחם מותר. השתא אקורי קא מקיר לה, ארתוחי קא מירתח לה?
398. טמן בדבר הניטל בשבת וכיסה בדבר שאינו ניטל בשבת, אם היה מגולה מקצתו נוטל ומחזיר, ואם לאו אינו נוטל ומחזיר
399. אין מרזקיין לא את השלג ולא את הברד בשבת בשביל שיזובו מימיו, אבל נותן הוא לתוך הכוס או לתוך הקערה ואינו חושש

גא:

פרק חמישי - במה בהמה יוצאת

400. כיון דלא מינטרא ביה משאוי הוא
401. דילמא נטירותא יתירתא לא אמרינן משאוי הוא?
- גב.
402. עז שחקק לה בין קרניה יוצאה באפסר בשבת... בזקנה מהו? כיון דאי מנתח לה כאיב לה לא אתיא לנתוחה, או דילמא זימנין דרפי ונפיל, ואתי לאתויי ארבע אמות ברשות הרבים
403. ולא ברצועה שבין קרניה... פליגי בה רב ושמואל חד אמר בין לנוי בין לשמר אסור וחד אמר לנוי אסור לשמר מותר
404. קשרה בעליה במוסרה כשרה... במוליכה מעיר לעיר \ שאני פרה דדמיה יקרין \ במורדת
405. אמר רב הונא או יוצאין כרוכין או נמשכין ושמואל אמר יוצאין נמשכין ואין יוצאין כרוכין
406. טבעת אדם טמאה וטבעת בהמה וכלים ושאר כל הטבעות טהורות... בבאין מגוי אדם לנוי בהמה \ אדם מושך בהם את הבהמה
- גב:
407. כל הכלים יורדין לידי טומאתן במחשבה, ואין עולין מטומאתן אלא בשינוי... לא אמר שינוי מעשה לתקן אלא לקלקל
408. טבעת שהתקינה לחגור בה מתניו ולקשר בה בין כתפיו טהורה ולא אמרו טמאה אלא של אצבע בלבד
409. טבעת של מתכת וחותרמה של אלמוג טמאה, היא של אלמוג וחותרמה של מתכת טהורה
410. מחט בין נקובה בין אינה נקובה מותר לטלטלה בשבת, ולא אמרינן נקובה אלא לענין טומאה בלבד... בגלמי
- גג.
411. חמור יוצא במרדעת בזמן שקשורה לו מערב שבת ולא באוכף אף על פי שקשורה לו מערב שבת
412. תולין טרסקל לבהמה בשבת וק"ו למרדעת, ומה התם דמשום תענוג שרי הכא דמשום צער לא כ"ש, שמואל אמר מרדעת מותר טרסקל אסור
413. אוכף שעל גבי חמור לא יטלטלנה בידו, אלא מוליכה ומביאה בחצר והוא נופל מאיליו... דאפשר דנפיל ממילא, רב פפא אמר כאן לחממה כאן לצננה... לחממה אית ביה צערא לצננה ל"ל צערא והיינו דאמרי אינשי חמרא אפילו בתקופת תמוז קרירא לה
414. ולא בסנדל שברגלה... זה חומר בבהמה מבאדם
- גג:
415. מומחה לאדם ואינו מומחה לבהמה... אדם דאית ליה מזלא מסייע ליה בהמה דלית לה מזלא לא מסייע לה
416. סכין ומפרכסין לאדם ואין סכין ומפרכסין לבהמה מאי לאו דאיכא מכה ומשום צער? לא דגמר מכה ומשום תענוג
417. בהמה שאחזה דם אין מעמידין אותה במים בשביל שתצטנן... גזירה משום שחיקת סממנין... אין מיקר לבהמה... שחיקת סממנין גופה תנאי היא
418. בא וראה כמה קשים מזונותיו של אדם שנשתנו עליו סדרי בראשית אמר רב נחמן תדע דמתרחיש ניסא ולא אברו מזוני

נד.

419. ולא יקשור גמלים מאי טעמא? אמר רב אשי משום דמיחזי כמאן דאזיל לחינגא
420. אדם מותר עם כולם לחרוש ולמשוך
421. התוכף תכיפה אחת אינה חיבור
422. ובלבד שלא יצא חבל מתחת ידו טפח

נד:

423. ובלבד שיגביה מן הקרקע טפח כי תניא הדיא בחבלא דביני ביני
424. כל מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנש"ב באנשי עירו נתפס על אנש"ע בכל העולם כולו נתפס על כהע"כ

נה.

425. אמר לה גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא יקבלו מהם אמרה לפניו רבונו של עולם אם לפניך גלוי להם מי גלוי?
426. תמה זכות אבות... תחון זכות אבות
427. חותמו של הקב"ה אמת
428. אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון \ יש מיתה בלא וכו'

נה:

429. אף משה ואהרן בחטאם מתו שנאמר יען לא האמנתם בי הא האמנתם בי עדיין לא הגיע זמנכם ליפטר מן העולם
430. ארבעה מתו בעטיו של נחש ואלו הן בנימין בן יעקב ועמרם אבי משה וישי אבי דוד וכלאב בן דוד
431. כל האומר ראובן חטא א"א טועה ... שבלבל מצעו של אביו ומעלה עליו הכתוב כאילו שכב עמה... עלבון אמו תבע... שתי מצעות בלבד אחת של שכינה ואחת של אביו... כתנאי פחו כמים אל תותר... רבי יהושע אומר פסעתה על דת חטאת זנית
432. כל האומר בני עלי חטאו אינו אלא טועה... מתוך ששהו את קיניהן שלא הלכו אצל בעליהן מעלה עליהן הכתוב כאילו שכבום... \ פנחס לא חטא... מתוך שהיה לו לפנחס למחות לחפני ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאילו חטא

נו.

433. כל האומר בני שמואל חטאו אינו אלא טועה... שהיה שמואל הצדיק מחזור בכל מקומות ישראל ודן אותם בעריהם... והם לא עשו כן אלא ישבו בעריהם כדי להרבות שכר לחזניהן ולסופריהן \ חלקם שאלו בפיהם \ מלאי הטילו על בעלי בתים
434. כל האומר דוד חטא א"א טועה... לעשות הרע שביקש לעשות ולא עשה... כל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט כריתות לאשתו
435. מה חרב בני עמון אי אתה נענש עליו אף אוריה החתי אי אתה נענש עליו מאי טעמא מורד במלכות הוה... את אוריה החתי הכית בחרב שהיה לך לדונו בסנהדרין ולא דנת
436. דוד קיבל לשה"ר \ דוד לא קיבל לשה"ר דברים הניכרים חזא ביה

נו:

437. ובן יהונתן מריב בעל וכי מריב בעל שמו והלא מפיבשת שמו אלא מתוך שעשה מריבה עם בעליו
438. בשעה שאמר דוד למפיבשת אתה וציבא תחלקו את השדה יצתה בת קול ואמרה לו רחבעם וירבעם יחלקו את המלוכה אמר רב יהודה אמר רב אילמלי לא קיבל דוד לשה"ר לא נחלקה מלכות בית דוד ולא עבדו ישראל ע"ז ולא גלינו מארצנו
439. כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה... נשיו הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים ולא הלך... מתוך שהיה לו למחות בנשיו ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאילו חטא
440. בשעה שנשא שלמה את בת פרעה ירד גבריאול ונעץ קנה בים ועלה בו שירטון ועליו נבנה כרך גדול [של רומי]
441. כל האומר יאשיהו חטא אינו אלא טועה... ופליגא דרב דאמר רב אין לך גדול בבעלי תשובה יותר מיאשיהו בדורו

נד.

פרק ששי - במה אשה

442. לא תצא אשה לא בחוטי צמר ולא בחוטי פשתן.... דילמא מיתרמי לה טבילה של מצוה ושריא להו ואתי לאתויינהו ד"א ברה"ר
443. כל שהוא אריג לא גזרו
444. כיון דטניפא מקפד קפדא עלייהו
445. ואלו חוצצין באדם חוטי צמר וחוטי פשתן והרצועות שבראשי הבנות... למעוטי דצואר... לפי שאין אשה חונקת את עצמה

נד:

446. חוטי צמר חוצצין \ אין חוצצין. חוטי שיער אין חוצצין
447. תיהוי כקמיע של מומחה ותשתרי
448. יוצאה אשה בכבול ובאיסטמא לחצר רבי שמעון בן אלעזר אומר אף בכבול לרשות הרבים כלל אמר רבי שמעון בן אלעזר כל שהוא למטה מן השבכה יוצאין בו
449. שלושה דברים נאמרו באיסטמא אין בה משום כלאים ואינה מטמאה בנגעים ואין יוצאין בה לרשות הרבים

נה.

450. יוצא עבד בחותם שבצוואר... דעבד ליה רביה... בשל טיט... אבל לא בחותם שבכסותו
451. היוצא בטלית מקפלת ומונחת לו על כתפיו בשבת חייב חטאת
452. כלי אבנים כלי גללים וכלי אדמה אין מקבלין טומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים
453. זוג שבכסותו נמי ליחוש דילמא מיפסיק ואתי לאיתויי הב"ע דמיחא ביה מומחא... כל שהוא ארוג לא גזרו

454. זוג של בהמה טמאה ושל דלת טהורה
455. מנין למשמיע קול בכלי מתכות שהוא טמא שנאמר כל דבר אשר יבא באש תעבירו באש אפילו דיבור יבא באש
456. העושה זגין.. ולמטפחות תינוקות יש להם עינבל טמאין...בתינוק דלקלא עבידי ליה אבל גדול תכשיט הוא ליה אע"ג דל"ל עינבל
457. ניטלו עינבליהן... למאי חזו... הואיל וההדיוט יכול להחזירן... הואיל וראוי להקישו ע"ג חרס... וראוי לגמע בו מים לתינוק

נט:

458. במדרסות אומרים עמוד ונעשה מלאכתנו וא"א בטמא מת עמוד ונעשה מלאכתנו ורבי יוחנן דבעי מעין מלאכה ראשונה
459. מאי בעיר של זהב? רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן ירושלים דדהבא כדעבד ליה ר"ע לדביתהו

נט:

460. עיר של זהב... ר"מ סבר משוי הוא, ורבנן סברי תכשיט הוא דילמא שלפה ומחויא... ור"א סבר...אשה חשובה לא משלפא
461. כלילא רב אסר ושמואל שרי דאניסכא כו"ע ל"פ דאסור כי פליגי דארוקתא מר סבר אניסכא עיקר ומ"ס ארוקתא עיקר
462. קמרא עילוי המיינא מאי? אמר ליה תרי המייני קאמרת
463. רסוקא אי אית ליה מפרחייתא שרי ואי לא אסיר

ס:

464. בטבעת הלך אחר חותמה... וחכ"א הכל הולך אחר המעמיד
465. רבא אמר לצדדים קתני יש עליה חותם תכשיט דאיש אין עליה חותם תכשיט דאשה
466. טומאה אשבת קרמית? טומאה כלי מעשה אמר רחמנא וכלי הוא שבת משום משוי אמר רחמנא אין עליה חותם תכשיט יש עליה חותם משוי

467. באותה שעה אמרו אל יצא אדם בסנדל המסומר... מעשה כי הוה בשבת הוה... יו"ט ושבת כי הדדי נינהו... אבל לנוי מותר

ס:

468. כיון דתפרו מבפנים הוי ליה מנעל בסנדל גזרו ביה רבנן במנעל לא גזרו

סא:

469. ולא ביחיד בזמן שאין ברגלו מכה... באותה שיש בה מכה... סנדל לשום צער עביד...באותה שאין בה מכה...לשום תענוג עביד
470. ירא שמים יוצא ידי שתייהן... סיים דימיניה ולא קטר וסיים דשמאליה וקטר והדר קטר דימיניה
471. כשהוא נועל נועל של ימין ואחר כך נועל של שמאל כשהוא חולץ חולץ של שמאל ואחר כך חולץ של ימין
472. הרוצה לסוך כל גופו סך ראשו תחילה מפני שהוא מלך על כל איבריו
473. אפילו למאן דאמר שבת לאו זמן תפילין הוא אינו חייב חטאת מאי טעמא דרך מלבוש עבידא
474. לא תימא עד דמומחה גברא ומומחה קמיע אלא כיון דמומחה גברא אף על גב דלא מומחה קמיע
475. א' קמיע של כתב וא' קמיע של עיקרין א' חולה שיש בו סכנה וא' חולה שאין בו סכנה לא שנכפה אלא שלא יכפה

סא:

476. תלת קמיע לתלת גברי תלתא תלתא זימני איתמחי גברא ואתמחי קמיע. תלתא קמיע לתלתא גברי חד חד זימנא גברא איתמחי קמיעא לא איתמחי. חד קמיע לתלתא גברי קמיעא איתמחי גברא לא איתמחי... תלתא קמיע לחד גברא מאי? דילמא מזלא דהאי גברא הוא דקא מקבל כתבא
477. קמיעין יש בהן משום קדושה או דילמא אין בהן משום קדושה? ... ליכנס בהן בבית הכסא
478. היה כתוב על ידות הכלים ועל כרעי המטה יגוד ויגנזו

סב:

479. כיון דמסי... ובלבד שלא יאחזנו בידו ויעבירונו ארבע אמות ברשות הרבים
480. הב"ע במחופה עור והרי תפילין דמחופה עור...התם משום שי"ן דאמר אביי שי"ן של תפילין הלכה למשה מסיני
481. ולא בטבעת שיש עליה חותם... נשים עם בפני עצמן הן
482. קסבר רבי מאיר לילה זמן תפילין הוא ושבת זמן תפילין הוא הוה ליה מצות עשה שלא הזמן גרמא
483. והא הוצאה כלאחר יד היא אמר רבי ירמיה באשה גזברית עסקינן

סב:

484. אין בהם בושם חייבת... זאת אומרת המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי חייב... שאני הכא דליתיה לממשא כלל
485. כל מידי דאית ביה תענוג ואית ביה שמחה גזרו רבנן אבל מידי דאית ביה תענוג ולית ביה שמחה לא גזרו
486. שלושה דברים מביאין את האדם לידי עניות ואלו הן המשתין מים בפני מטתו ערום ומזלזל בנטילת ידים... משא ולא משא... ושאשתו מקללתו בפניו... על עסקי תכשיטיה והני מילי הוא דאית ליה ולא עביד

סג:

487. דאמר שמואל אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד שנאמר כי לא יחדל אביון מקרב הארץ \ אמר רבי חייא בר אבא כל הנביאים לא נתנבאו אלא לימות המשיח אבל לעולם הבא עין לא ראתה אלקים זולתך
488. אין מקרא יוצא מידי פשוטו... ליגמר איניש והדר ליסבר
489. שני תלמידי חכמים המחזדין זה לזה בהלכה הקב"ה מצליח להם... יכול אפילו שלא לשמה ת"ל על דבר אמת יכול אם הגיס דעתו ת"ל וענוה צדק
490. ארך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד... למיימינן בה אורך ימים איכא וכל שכן עושר וכבוד למשמאילים בה עושר וכבוד איכא אורך ימים ליכא

491. שני תלמידי חכמים הנוחין זה לזה בהלכה הקדוש ברוך הוא מקשיב להן
492. ולחושבי שמו אפילו חישוב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה
493. כל העושה מצוה כמאמרה אין מבשרין אותו בשורות רעות ... אפילו הקדוש ברוך הוא גוזר גזירה הוא מבטלה
494. שני ת"ח המקשיבים זה לזה בהלכה הקב"ה שומע לקולן... ואם אין עושין כן גורמין לשכינה שמסתלקת מישראל
495. ב' ת"ח המדגילים זה לזה בהלכה הקב"ה אוהבן ... והוא דידעי צורתא דשמעתא והוא דל"ל רבה במתא למיגמר מיניה
496. גדול המלוה יותר מן העושה צדקה ומטיל בכיס יותר מכולן
497. אם תלמיד חכם נוקם ונוטר כנחש הוא חגריהו על מתנין אם עם הארץ הוא חסיד אל תדור בשכונתו
498. כל המגדל כלב רע בתוך ביתו מונע חסד מתוך ביתו... אף פורק ממנו יראת שמים
- סג:
499. שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך, ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט, עד כאן דברי יצה"ר מכאן ואילך דברי יצר טוב ריש לקיש אמר עד כאן לדברי תורה מכאן ואילך למעשים טובים
500. אריג כל שהוא טמא מאו בגד, תכשיט כל שהוא טמא מציץ, אריג ותכשיט כל שהוא טמא מכל כלי מעשה
- סד:
501. מה כשטימא בשרץ לא טימא אלא טווי ואריג, אף כשטימא במת לא טימא אלא טווי ואריג... בגד ועור בגד ועור לגז"ש
502. ומה בגד ועור האמור במת טמא כל מעשה עזים, אף בגד ועור האמור בשרץ טמא כל מעשה עזים
503. מה כשטימא בשרץ עשה דבר הבא מזנב הסוס ומזנב הפרה כמעשה עזים, אף כשטימא במת עשה דבר...
504. הניחא למאן דאמר מופנה מצד אחד למידין ואין משיבין, אלא למאן דאמר למידין ומשיבין מאי איכא למימר?
505. אמר להן: אם כן, כפרה למה? אמרו לו: אם מידי עבירה יצאנו מידי הרהור לא יצאנו.
- סה:
506. מנה הכת' תכשיטין שבחוץ עם תכשיטין שבפנים לומר לך כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורפה.
507. כל שאסרו חכמים לצאת בו לרשות הרבים אסור לצאת בו לחצר, חוץ מכבול ופאה נכרית... כדי שלא תגנה על בעלה.
508. עד שבא ר"ע ולימד א"כ אתה מגנה על בעלה, ונמצא בעלה מגרשה. אלא מה ת"ל והדוה בנדתה בנדתה תהא עד שתבא במים.
509. כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחזרי חדרים אסור... תנאי היא
- סו:
510. הא דמיהדק הא דלא מיהדק
511. כל מידי דמיגניא ביה לא אתיא לאחויי
512. נשים המסוללות זו בזו פסולות לכהונה
- סז:
513. מטרא במערבא סהדא רבה פרת. סבר שלא ירבו הנוטפין על הזוחלין. ופליגא דשמואל, דאמר שמואל נהרא מכיפיה מיברך
514. תיבעי למאן דאמר מערימין בדליקה התם הוא דאי לא שרית ליה אתי לכבווי, אבל הכא, אי לא שרית ליה לא אתי לאפוקי.
- סח:
515. סנדל של סידין טמא מדרס, ואשה חולצת בו, ויוצאין בו בשבת, דברי ר"ע. ולא הוודו לו... כורת של קש ושפופרת של קנים ר"ע מטמא, ורבי יוחנן בן נורי מטהר
516. ואם יש לו בית קיבול כתייתן טמא. אמר אביי טמא טומאת מת, ואין טמא מדרס. רבא אמר אף טמא מדרס
- סח:
517. לתרוצי סוגיא עבידא, הכא לסמוך עליוהי הוא דעבידא, וסמך עליה.
518. סחופי כסא אטיבורי בשבתא שפיר דמי... מותר לסוך שמן ומלח בשבת... מותר לחנק בשבת... לפופי ינוקא בשבתא ש"ד
- סח:
519. רבי שמעון היא, דאמר כל ישראל בני מלכים הם
520. כל דבר שיש בו משום רפואה אין בו משום דרכי האמורי.
521. וטמא טמא יקרא צריך להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים.
- סח:
522. האי מאן דמיכסי שרגא דמשחא ומגלי נפטא קעבר משום בל תשחית.
523. חמרא וחיי לפום רבנן אין בו משום דרכי האמורי.

פרק שביעי - כלל גדול

- סח:
524. שבת ושביעית דאית בהו אבות ותולדות תנא גדול, מעשר דלית בה אבות ותולדות לא תנא כלל גדול.
525. גדול עונשו של מעשר יותר משל פיאה דאילו מעשר איתא בתאנה וירק, ואילו פיאה ליתא בתאנה וירק... כלל אמרו במעשר: כל שהוא אוכל, ונשמר, וגידולו מן הארץ חייב במעשר. ואילו לקיטתו כאחת ומכניסו לקיום לא תנן
- סח:
526. אפילו תינוק שנשבה בין הנכרים, - וגר שנתגייר לבין הנכרים - כהכיר ולבסוף שכח דמי, וחייב.

527. מ"ט דמונבוז? דכתיב תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגגה, וסמיך ליה, והנפש אשר תעשה ביד רמה, הקיש שוגג למזיד, מה מזיד שהיתה לו ידיעה, אף שוגג שהיתה לו ידיעה

סט.

528. הוקשו כולם לע"ז, מה להלן דבר שחייבים על זדונו כרת ושגגתו חטאת, אף כל דבר שחייבין על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת.
529. שגגת קרבן לא שמה שגגה... כיון ששגג בכרת, אף על פי שהזיד בלאו. וריש לקיש אמר עד שישגוג בלאו וכרת.
530. מעם הארץ פרט למומר... אשר לא תעשינה ואשם השב מידיעתו מביא קרבן על שגגתו, לא שב מידיעתו אינו מביא קרבן
531. דידיעה בתחומין, ואליבא דרבי עקיבא.
532. הכל מודים בשבועת ביטוי שאין חייבין עליה קרבן, עד שישגוג בלאו שבה

סט:

533. הכל מודים בתרומה שאין חייבין עליה חומש עד שישגוג בלאו שבה... מהו דתימא מיתה במקום כרת עומדת, וכי שגג במיתה נמי ליחייב, קא משמע לן. רבא אמר מיתה במקום כרת עומדת, וחומש במקום קרבן קאי.
534. היה מהלך בדרך או במדבר, ואינו יודע אימתי שבת מונה ששה ומשמר יום אחד... כל יום ויום עושה לו פרנסתו, אפילו ההוא יומא. וההוא יומא במאי מינכר ליה בקידושא ואבדלתא.

ע.

535. קרבן דחייב רחמנא אמאי אשגגה, התם חזא שגגא, הכא טובא שגגות הויין.
536. הבערה ללאו יצאת, דברי רבי יוסי. רבי נתן אומר לחלק יצאת.

ע:

537. הנה - אבות, מהנה - תולדות, אחת שהיא הנה - זדון שבת ושגגת מלאכות. הנה שהיא אחת - שגגת שבת וזדון מלאכות.
538. העלם זה וזה בידו מהו?
539. נודע לו על קצירה וטחינה של שגגת שבת וזדון מלאכות, וחזר ונודע לו על קצירה ועל טחינה של זדון שבת ושגגת מלאכות, קצירה גוררת קצירה וטחינה גוררת טחינה.

עא.

540. נודע לו על קצירה של זדון שבת ושגגת מלאכות קצירה גוררת קצירה וטחינה שעמה, וטחינה שכנגדה במקומה עומדת...
גריה דגריה לית ליה... אביי אמר טחינה נמי גוררת טחינה, שם טחינה אחת היא
541. רב יהושע היא שאמר תמחויין מחלקים... לחומרא קאמר\ בין לחומרא בין לקולא

עא:

542. אין ידיעה לחצי שיעור
543. מר סבר ידיעות מחלקות ומר סבר הפרשות מחלקות

עב.

544. מעשה דלאחר הפרשה לא קאמינא
545. למאן דאמר אשם ודאי בעי ידיעה בתחלה בעל חמש בעילות בשפחה חרופה, חייב על כל אחת ואחת.

עב:

546. נתכוין להגביה את התלוש וחתך את המחובר פטור
547. לחתוך את התלוש וחתך את המחובר, רבא אמר פטור דהא לא נתכוון לחתיכה דאיסורא, אביי אמר חייב
548. זיבח וקיטר וניסך בהעלמה אחת - אינו חייב אלא אחת
549. אלא מאהבה ומיראה. הניחא לאביי דאמר: חייב, אלא לרבא, דאמר: פטור, מאי איכא למימר? אלא באומר מותר

עג.

550. ושגג בלא מתכוין בשאר מצות היכי דמי? דסבור דשומן הוא ואכלו... דסבור רוק הוא ובלעו
551. נתכוון לזרוק שתים זורק ארבע... כסבור רשות היחיד ונמצאת רשות הרבים רבא אמר פטור, ואביי אמר חייב.

עג:

552. העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו חייב אלא אחת.
553. והנוטע והמבריך והמרכיב חייב... אף משום זורע.
554. זומר וצריך לעצים חייב שתים, אחת משום קוצר ואחת משום נוטע.
555. היתה לו גבשושית ונטלה בבית חייב משום בונה, בשדה חייב משום חורש.
556. החופר גומא בשבת וא"צ אלא לעפרה פטור עליה. ואפילו לר"י דאמר מלאכה שאצל"ג חייב עליה ה"מ מתקן, האי מקלקל הוא
557. שדא פיסא לדיקלא ואתר תמרי חייב משום תולש ואחת משום מפרק. ר"א אמר אין דרך תלישה בכך, ואין דרך פריקה בכך
558. אין עימור אלא בגידולי קרקע.

עד.

559. כל מילתא דהויא במשכן אף על גב דאיכא דמייא לה חשיב לה.
560. בורר ואוכל ביד בורר ומניח ביד. בקנון ובתמחוי... פטור אבל אסור, ובנפה ובכברה לא יברור ואם בירר חייב חטאת.
561. בורר ואוכל אוכל מתוך הפסולת, בורר ומניח אוכל מתוך הפסולת, פסולת מתוך אוכל לא יברור, ואם בירר חייב חטאת.
562. בורר ואוכל לאלתר, ובורר ומניח לאלתר, ולבו ביום לא יברור, ואם בירר נעשה כבורר לאוצר, וחייב חטאת.

עד:

563. שאני תורמוסים דשלקיה ליה שבעא זימני, ואי לא שקלי ליה מסרח וכפסולת מתוך אוכל דמי.
564. האי מאן דסלית סילתי חייב משום טוחן. אמר רב אשי אי קפיד אמשחתא חייב משום מחתך

565. תנא דידן סידורא דפת נקט.
 566. האי מאן דשדא סיכתא לאתונא חייב משום מבשל... דמירפא רפי, והדר קמיט.
 567. הטווה צמר שע"ג בהמה בשבת... ר"כ אמר אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך... חכמה יתירה שאני
 568. התולש את הכנף... אמר רבי שמעון בן לקיש: תולש חייב משום גוזז, קוטם חייב משום מחתך, ממרט חייב משום ממחק.
 569. שכן צדי חלזון קושרין ומתירין.
 570. והתופר שתי תפירות... והוא שקשרן

עה.

571. לא תלמד לעשות אבל אתה למד להבין ולהורות
 572. שמצוה על האדם לחשב תקופות ומזלות שנאמר ושמרתם ועשיתם כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים
 573. פציעה בכלל דישה. אמרו לו אין פציעה בכלל דישה.
 574. אין דישה אלא לגדולי קרקע.
 575. מתעסק הוא אצל נטילת נשמה. והא... מודה ר"ש בפ"ר ולא ימות, שאני הכא, דכמה דאית ביה נשמה טפי ניחא ליה
 576. שוחט משום מה מחייב? רב אמר... אף משום צובע... ניחא דליתווס בית השחיטה דמא

עה:

577. האי מאן דמלח בישרא... דקא בעי לה לאורחא... חייב משום מעבד. רבא אמר אין עיבוד באוכלין
 578. הממרח רטיה בשבת חייב משום ממחק
 579. הצר צורה בכלי, והמנפח בכלי זכוכית... שקיל אקופי מגלימי חייב משום מכה בפטיש, וה"מ דקפיד עלייהו
 580. כתב אות אחת גדולה ויש במקומה לכתוב שתיים פטור, מחק אות גדולה ויש במקומה לכתוב שתיים חייב
 581. כל מידי דאית ביה גמר מלאכה חייב משום מכה בפטיש.
 582. שובט הרי הוא בכלל מיסך, מדקדק הרי הוא בכלל אורג.
 583. כל הכשר להצניע ומצניעין כמוהו והוציאו בשבת חייב חטאת. דלא כר"ש האמר לא אמרו כל השיעורין הללו אלא למצניעיהן.
 584. וכל שאינו כשר להצניע, ואין מצניעין כמוהו... אינו חייב אלא המצניעו. דלא כרשב"א... נתחייב זה במחשבה של זה.

עו.

585. תבן כמלא פי פרה לגמל דכו"ע ל"פ דחייב, כי פליגי במוציא עצה כמלא פי פרה לפרה... אכילה ע"י הדחק שמהל"ש אכילה
 586. ואין מצטרפין זע"ז מפני שלא שוו בשיעוריהן... אין מצטרפין לחמור שבהן, אבל מצטרפין לקל שבהן... ה"נ חזיא לדוגמא.

עו:

587. המוציא אוכלים כגרוגרת חייב, ומצטרפין זה עם זה מפני ששוו בשיעוריהן.
 588. חוץ מקליפתן, וגרעיניהן, ועוקציהן, וסובן ומורסנן... חמשת רבעים קמח ועוד חייבין בחלה, הן וסובן ומורסנן אמר אביי: שכן עני אוכל פתו בעיסה בלוסה.

פרק שמיני – המוציא יין

589. כוס של ברכה צריך שיהא בו רובע רביעית, כדי שימזגנו ויעמוד על רביעית.

עז.

590. מים מכד ומצטרפין? לענין שבת מידי דחשיב בעינן, והא נמי הא חשיב.
 591. תנא: יבש בכזית... ששה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל. דם נבלה... אף כשטמאו בית הלל לא טמאו אלא בדם שיש בו רביעית, הואיל ויכול לקרוש ולעמוד על כזית.

עז:

592. כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה.

593. חמשה אימות הן אימת חלש על גבור

594. סודרא סוד ה' ליראיו

595. שמן כדי לסוך אבר קטן של קטן בן יומו

עח.

596. כל מילתא דשכיחא ולא שכיחא אזול רבנן בתר דשכיחא לקולא. שכיחא ושכיחא אזול רבנן בתר דשכיחא לחומרא.

עח:

597. נייר כדי לכתוב עליו קשר מוכסין... שתי אותיות של קשר מוכסין

598. המוציא קשר מוכסין... אך משהראהו למוכס חייב מפני שצריך לו

599. המוציא שט"ח עד שלא פרעו חייב משפרעו פטור|חייב..אסור לשהות שטר פרוע..כותבין שובר...שצריך להראות לבע"ח שני

עט.

600. כיון דלעבדו קאי שיעורו כמעובד... ושלא לעבדו בכמה? א"ל ל"ש

601. שלושה עורות הן, מצה וחיפה ודיפתרא

602. הבגד שלשה על ג' למדרס.. העור חמשה על ה'.. הבגד והשק והעור, כשיעור לטומאה כך שיעור להוצאה.. בקורטובלא

עט:

603. רצועות תפילין עם התפילין מטמאות את הידים, ר"ש ב"י משום ר"ש...עד שיגע בקציצה.. ר' זכאי... עד שיגע במזוזה עצמה.
604. דוכסוסטוס כדי לכתוב עליו מזוזה, קלף כדי לכתוב עליו פרשה קטנה שבתפילין, שהיא שמע ישראל.
605. הללממ"ס תפילין על הקלף, ומזוזה על דוכסוסטוס. קלף במקום בשר, דוכסוסטוס במקום שיער... שינה בזה ובוזה פסול|כשר
606. כתבה על הנייר ועל המטלית פסולה, על הקלף ועל הגויל ועל דוכסוסטוס כשרה... בספר תורה
607. תפילין שבלו וספר תורה שבלה אין עושין מהן מזוזה, לפי שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה.
608. קלף הרי הוא כדוכסוסטוס, מה דיוכסוסטוס כותבין עליו מזוזה אף קלף כותבין עליו מזוזה.

פ.

609. אות אחת בדיו אות אחת בקולמוס מהו? תיקו
610. הוציא שתי אותיות, וכתבן כשהוא מהלך חייב, כתיבתן זו היא הנחתן.
611. הוציא אות אחת וכתבה, וחזר והוציא אות אחת וכתבה פטור. מ"ט? בעידנא דאפקה לבתרייתא חסר ליה לשיעורא דקמייתא.
612. הוציא חצי גרוגרת אחת והניחה, וחזר והוציא חצי גרוגרת אחת והניחה.. אם קדם והגביה ראשונה קודם הנחת שנייה נעשית ראשונה כמי שנקלטה או שנשרפה ופטור.
613. תוך שלשה לרבנן צריך הנחה על גבי משהו. לא קשיא, כאן בזורק, כאן במעביר.
614. הוציא חצי גרוגרת, וחזר והוציא חצי גרוגרת, בהעלם אחד חייב... לרשות אחד, אמר רבה והוא שיש חיוב חטאת ביניהם... אביי אמר אפילו כרמלית.. ורבא אמר אפילו פיסלא. ואזדא רבא לטעמיה, דאמר רבא רשות שבת כרשות גיטין דמיא.
615. שכן צנועות כוחלות עין אחת. כחול..אם לקשט בשתי עינים..בעירניות.

פ:

616. דשתי שיכרה בעיין בנתיה טפלא
617. לא יסוד אדם את ביתו בסיד אלא אם כן עירב בו תבן או חול.. קילקולו זהו תיקונו.
618. קנה..עבה או מרוסס.. כדי לבשל ביצה קלה... אין לך ביצה קלה לבשל יותר מביצת תרנגול... כגרוגרת מביצה קלה.

פא:

619. כל המחובר לקרקע הרי הוא כקרקע
620. אסור למשמש בצרור בשבת כדרך שממשמש בחול. מתקיף לה מר זוטרא ליסתכן? כלאחר יד
621. מדוכה קטנה של בשמים א"ר ששת אם יש עליה עד מותר. ירדו עליה גשמים ונשטשטשו מהו? אם היה רישומן ניכר מותר
622. עשרה דברים מביאין את האדם לידי תחתניות

פא:

623. גדול כבוד הבריות שדוחה את לא תעשה שבתורה... התם אדם קובע מקום לסעודה, הכא אדם קובע מקום לבית הכסא?
624. צרור שעלו בו עשבים מותר לקנח בה... אמרו לצורך... והתולש ממנה בשבת חייב חטאת.
625. היה מונח ע"ג קרקע והניחו ע"ג יתדות מיחייב משום תולש, היה מונח ע"ג יתדות והניחו ע"ג קרקע חייב משום נוטע.

פב:

626. הוא עסיק בחיי דברייתא ואת אמרת במילי דעלמא? כל שכן, זיל לגביה.
627. המקנח בדבר שהאור שולטת בו שיניו התחתונות נושרות.

פרק תשיעי - אמר רבי עקיבא

פב:

628. ע"ז... אבניו עציו ועפריו מטמאים כשרץ שנאמר שקץ תשקצנו ר"ע אומר כנדה שנא' תזרים כמו דוה... במשא כו"ע ל"פ דמטמאה... כי פליגי באבן מסמא... ולר"ע..איתקיש לשרץ למשמשיה

פג:

629. בני ישראל מטמאין בזיבה, ואין נכרים מטמאין בזיבה, אבל גזרו עליהן שיהו כזבין לכל דבריהן
630. הזב בכף מאזנים ואוכלין ומשקין בכף שנייה, כרע הזב טמאין כרעו הן טהורין

פג:

631. כל הטמאות המסיטות טהורות, חוץ מהיסטו של זב שלא מצינו לו חבר בכל התורה כולה.
632. ע"ז ישנה לאברים או אינה לאברים... אין הדיוט יכול להחזירו | הדיוט יכול להחזירו
633. עבודה זרה פחותה מכזית אין בה טומאה כל עיקר, שנאמר וישלך את עפרה על קבר בני העם. מה מת בכזית אף ע"ז בכזית.
634. טומאת עבודה זרה דרבנן היא, וקולא וחומרא לקולא מקשינן, לחומרא לא מקשינן
635. מנין לספינה שהיא טהורה שהוא דרך אניה בלב ים... חנניה אומר נלמדה משק..אף כל מטלטל מלא וריקן..איכא בינייהו ספינה של חרס... ספינת הירדן
636. זאת התורה אדם כי ימות באהל: אפילו בשעת מיתה תהא עוסק בתורה...אין ד"ת מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה

פד:

637. טילטול ע"י שוורים שמיה טלטול
638. ג' עגלות הן, עשויה כקתידרא טמאה מדרס, כמטה טמאה טמא מת, של אבנים טהורה מכלום..יש בה בית קיבול רימונים טמאה
639. מדרס כלי חרס טהור... אף משכבו נמי אית ליה [למינו] טהרה במקוה... הא יש צמיד פתיל עליו טהור

פד:

640. ומה פכין קטנים שטהורין בזב טמאים במת, מפין שטמא בזב אינו דין שיהא טמא במת
641. מנין לערוגה, שהיא ששה על ששה טפחים, שזורעין בתוכה ה' זרעונין, ד' על ד' רוחות הערוגה וא' באמצע...ה' בו' לא ינקי

פה:

642. דחמשה בששה לא ינקי מהדדי
643. בני החורי יושבי הארץ... שהיו בקיאיין בשיבה של ארץ
644. ערוגה בחורבה שנו... בממלא את הקרנות... גזירה שמא ימלא את הקרנות

פה:

645. היה ראש תור ירק נכנס לתוך שדה אחר מותר, מפני שנראה סוף שדה. אין ראש תור בערוגה.
646. ערוגה בין הערוגות שנו... בנוטה שורה לכאן ושורה לכאן
647. הפקיע תלם אחד על פני כולה... אין עירובו מבטל את השורה
648. הנוטע שתי שורות של קישואין, שתי שורות של דילועין... מותר. שורה אחת... אסור, שאני הכא דאיכא שראכא
649. הרוצה למלאות כל גינתו ירק עושה ערוגה ששה על ששה, ועוגל בה חמשה, וממלא קרנותיה כל מה שירצה. והא איכא דביני וביני אמרי דבי רבי ינאי במחריב בין הביניים. רב אשי אמר: אם היו זרועין שתי זרוען ערב, ערב זרוען שתי.

פו:

650. מנין לפולטת שכבת זרע ביום השלישי שהיא טמאה|טהורה... בד' עבוד פרישה|בה' עבוד פרישה
651. משה בהשכמה עלה ובהשכמה ירד.
652. ישראל קדושים הן ואין משמשין מטותיהן ביום... בית אפל מותר... תלמיד חכם מאפיל בטליתו ומותר.

פו:

653. ניתנה תורה לטבולי יום... ראויה קאמינא
654. וליטבלו ביני שימשי, וליקבלו תורה ביני שימשי אמר רבי יצחק: (ישעיהו מח) לא מראש בסתר דברתי.
655. מחלוקת שפירשה מן האשה, אבל פירשה מן האיש טמאה כל זמן שהיא לחה.
656. שכבת זרע של ישראל במעי נכרית מהו? ישראל דדאיגי במצות חביל גופייהו... במעי בהמה מהו?
657. בששי בחדש ניתנו עשרת הדברות לישראל רבי יוסי אומר בשבעה בו. ודכו"ע בשבת ניתנה תורה לישראל

פז:

658. בתלתא אמר להו ואתם תהיו לי. בארבעה אמר להו מצות הגבלה, בחמישה עבוד פרישה.
659. שלשה דברים עשה משה מדעתו והסכים הקדוש ברוך הוא עמו: הוסיף יום אחד מדעתו, ופירש מן האשה, ושבר את הלוחות.
660. מה א"ל הקדב"ה למשה, ומה א"ל משה לישראל, ומה אמרו לישראל למשה, ומה השיב משה לפני הגבורה? זו מצות הגבלה

פז:

661. מר סבר אשבת איפקוד אתחומין לא איפקוד, ומר סבר אתחומין נמי איפקוד
662. ניסן שבו יצאו ישראל ממצרים בי"ד שחטו פסחיהם, ובט"ו יצאו... ואותו היום חמישי בשבת היה... ע"ש היה
663. ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן תנא אותו יום נטל עשר עטרות
664. אין בין עצרת לעצרת, ואין בין ראש השנה לראש השנה אלא ארבעה ימים בלבד, ואם היתה שנה מעוברת חמשה

פח:

665. דרש ההוא גלילאה עליה דר"ח בריך רחמנא דיהב אוריין תליתאי לעם תליתאי, על ידי תליתאי, ביום תליתאי, בירחא תליתאי
666. ויתיצבו בתחתית ההר... מלמד שכפה הקב"ה עליהם את ההר כגיגית, וא"ל אם אתם מקבלים התורה מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם.. מכאן מודעא רבה לאורייתא.. אעפ"כ הדור קבלוה בימי אחשורוש דכת' קימו וקבלו היהודים, קיימו מה שקיבלו כבר
667. מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום הששי, ה"א יתירה למה לי? מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית, ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו.
668. בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע, באו ששים ריבוא של מלאכי השרת, לכל אחד ואחד מישראל קשרו לו שני כתרין, אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע. וכיון שחטאו ישראל, ירדו מאה ועשרים ריבוא מלאכי חבלה, ופירקום. שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב.. וכולן זכה משה ונטלן.. עתיד הקדוש ברוך הוא להחזירן לנו
669. בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן: מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו?
670. עמא פזיזא דקדמיתו פומיכו לאודניכו

פח:

671. עלובין ואינן עולבין שומעין חרפתן ואינן משיבין עושין מאהבה ושמוחין ביסורין עליהן הכת' או' ואהביו כצאת השמש בגברתו
672. כל דיבור ודיבור שיצא מפי הגבורה נחלק לשבעים לשונות
673. למיימינים בה סמא דחיי, למשמאילים בה סמא דמותא.
674. כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה יצתה נשמתן של ישראל... הוריד טל שעתיד להחיות בו מתים והחיה אותם.
675. כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקדוש ברוך הוא חזרו ישראל לאחוריהן שנים עשר מיל, והיו מלאכי השרת מדדין אותן
676. אמר להן למצרים ירדתם, לפרעה השתעבדתם, תורה למה תהא לכם?

פט:

677. אף מלאך המות מסר לו דבר, שנאמר ויתן את הקטרת ויכפר על העם
678. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה הואיל ומיעטת עצמך תקרא על שמך, שנאמר (מלאכי ג) זכרו תורת משה עבדי
679. וירא העם כי בשש משה, אל תקרי בושש אלא באו שש.. הראה להן דמות מטתו. והיינו דקאמרי ליה לאהרן כי זה משה האיש

680. ה' שמות יש לו: מדבר צין..מדבר קדש..מדבר קדמות..מדבר פארן..מדבר סיני שירדה שנה לאמות העולם עליו..חורב שמו

פ:ט

681. אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו כשלג ילבינו.

682. ראוי היה יעקב אבינו לירד למצרים בשלשלאות של ברזל, אלא שזכותו גרמה לו

683. תבלין שנים ושלשה שמות ממין אחד, או משלשה מינין אסורין, ומצטרפין זה עם זה..הואיל וראויין למתק קדירה.

צ:

684. לפי שאין אדם טורח לשרות סממנים לצבוע בהן דוגמא לאירא

צ:

685. הוה קמעבר שושיבא אפומיה, אמר ליה: שקליה, דלא לימרו מיכל קאכיל ליה, וקעבר משום כל תשקצו את נפשתיכם

פרק עשירי - המצניע

686. כגון שהצניעו, ושכח למה הצניעו, והשתא קא מפיק ליה סתמא... כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה.

צא:

687. אלא מעתה חישב להוציא כל ביתו... בטלה דעתו אצל כל אדם

688. מהו דתימא: בעינן עקירה והנחה בחדא מחשבה, והא ליכא, קא משמע לן.

689. הוציא חצי גרוגרת לזריעה, ותפחה, ונמלך עליה לאכילה מהו?... הוציא כגרוגרת לאכילה וצמקה, ונמלך עליה לזריעה מהו?

.... הוציא כגרוגרת לאכילה, וצמקה וחזרה ותפחה, מהו? יש דיחוי לענין שבת, או אין דיחוי לענין שבת? תיקו.

690. זרק כזית תרומה לבית... דאיכא פחות מכביצה אוכלין, והאי משלימו לביצה...מדמצטרף לענין טומאה מיחייב נמי לענין שבת

צא:

691. מדזרקה לאוצר בטולי בטליה

692. חזקה אמר לא שנו אלא בקופה מליאה קישואין ודלועין, אבל מליאה חרדל חייב. אגד כלי לא שמיה אגד. ור"י אמר אפילו

מליאה חרדל פטור...אגד כלי שמיה אגד.

693. הגונב כיס בשבת חייב, שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור שבת. היה מגרר ויוצא פטור, שהרי איסור גניבה ואיסור

שבת באין כאחד

צב:

694. המוציא פירות לרשות הרבים, אביי אמר: ביד חייב [למטה מג'], בכלי פטור. ורבא אמר: ביד פטור, בכלי חייב

695. המוציא בין בימינו בין בשמאלו, בתוך חיקו או על כתיפיו חייב, שכן משא בני קהת.

696. המוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים חייב, שכן משא בני קהת.

697. ויפרש את האהל על המשכן. ואמר רב משה רבינו פרשו, מכאן אתה למד גובהן של לויים עשר אמות... דילמא משה שאני,

דאמר מר אין השכינה שורה אלא על חכם גבור ועשיר ובעל קומה.

צב:

698. המוציא משוי על ראשו פטור ואם תימצא לומר אנשי הוצל עושין כן בטלה דעתן אצל כל אדם.

699. לא מיבעיא לאחריו ובא לו לאחריו...אלא אפי' לאחריו ובא לו לפניו דנתכוון לשמירה פחותה ועלתה בידו שמירה מעולה

700. כי פליגי בפונדתו ופיה למטה. מר מדמי ליה לאחריו ובא לו לאחריו, ומר מדמי ליה לאחרי ידו ורגלו.

701. כל באמת הלכה היא

702. זה יכול וזה יכול רבי מאיר מחייב, ורבי יהודה ור"ש פוטרים. זה אינו יכול וזה א"י ר"י ור"מ מחייבים, ור"ש פטור...בעשותה

העושה את כולה, ולא העושה את מקצתה.

צג:

703. זה יכול וזה אינו יכול דברי הכל חייב. הי מנייהו מיחייב? אמר רב חסדא: זה שיכול...מסייע אין בו ממש.

704. היה יושב על גבי המטה, וארבע טליות תחת רגלי המטה טמאות, מפני שאינה יכולה לעמוד על שלש, ורבי שמעון מטהר.

705. זב שהיה מוטל על חמשה ספסלין, או על חמש פונדאות, לאורכן טמאים, לרחבן טהורין. ישן, ספק מתהפך עליהן טמאין.

צג:

706. רואין, כל שאילו ינטל הכלי ותינטל האבן יכול לעמוד על רגלו אח עבודתו כשרה, ואם לאו עבודתו פסולה.

707. זה יכול וזה יכול רבי מאיר מחייב...או דילמא שיעור אחד לכולם?

708. המוציא אוכלין פחות מכשיעור בכלי פטור אף על הכלי, שהכלי טפלה לו.

צד:

709. רבי נתן אומר על שחוטין חייב ועל חיין פטור שהחי נושא את עצמו...אדם חי דנושא א"ע אפי' רבנן מודו...ומודה ר"נ בכפות

צד:

710. את המת במטה חייב...ורבי שמעון פטור...אף במוציא את המת לקבורו. אמר רבא ומודה ר"ש במר לחפור בו, וספר תורה

לקרות בו דחייב...מהו דתימא עד דאיכא לגופו ולגופה, כגון מר לעשות לו טס ולחפור, ספר תורה להגיה ולקרות בו קמ"ל.

711. אימר דפטר רבי שמעון מחיוב חטאת איסורא דרבנן מיהא איכא

712. התולש סימני טומאה והכוה המחיה עובר בלא תעשה. איתמר אחת משתים חייב אחת משלש ר"נ אמר חייב ר"ש אמר פטור

713. וכן כזית מן המת וכזית מן הנבילה חייב הא חצי זית פטור. והתניא חצי זית חייב... דאפיק חצי זית מכזית

714. הנוטל צפרניו זו בזו, או בשיניו, וכן שערו... ר"א מחייב וחק' אוסרים משום שבות... בכלי ד"ה חייב... להבירו ד"ה פטור
 715. הנוטל מלא פי הזוג חייב. וכמה מלא פי הזוג?.. שתיים.. וכן לקרחה שתיים. ומודים חכמים לרבי אליעזר במלקט לבנות מתוך
 שחורות, שאפילו אחת חייב. ודבר זה אף בחול אסור, משום שנאמר לא ילבש גבר שמלת אשה.
 716. צפורן שפירש רובה, וציצין שפרשו רובן.. ביד מותר, בכלי פטור אבל אסור... והוא שפרשו כלפי מעלה, ומצערות אותו.

צה.

717. כוחלת משום צובעת, גודלת ופוקסת משום בונה... ויבן ה' אלקים את הצלע מלמד שקילעה הקב"ה לחוה והביאה אצל אדם
 718. המכבד, והמרבץ, והרודה חלות דבש, שגג בשבת חייב חטאת... דברי ר"א וחכמים אומרים.. אינו אלא משום שבות.
 719. חולב חייב משום מפרק, מחבץ חייב משום בורר, מגבן חייב משום בונה.
 720. טעמא מאי אמור רבנן דילמא אתי לאשוויי גומות, הכא ליכא גומות.
 721. אשה חכמה מרבצת ביתה בשבת. והאידינא דסבירא לן כרבי שמעון שרי אפילו לכתחלה.
 722. התולש מעציץ נקוב חייב, ושאינו נקוב פטור. ור"ש פטר בזה ובזה... ושאינו לענין טומאה שהתורה ריבתה טהרה אצל זרעים

צה:

723. ומודה רבי שמעון שאם ניקב למטה מרביעית.

724. חמש מדות בכלי חרס:

- ניקב כמוציא משקה טהור מלטמא גיסטרא [אין אומרין הבא גיסטרא לגיסטרא], ועדיין כלי הוא לקדש בו מי חטאת.
- ניקב ככונס משקה טהור מלקדש בו מי חטאת, ועדיין כלי הוא להכשיר בו זרעים.
- ניקב כשורש קטן טהור מלהכשיר בו זרעים, ועדיין כלי הוא לקבל בו זיתים [שאינו מקבלין טומאה לא מד"ת ולא מד"ס].
- ניקב כמוציא זיתים טהור מלקבל בו זיתים, ועדיין כלי הוא לקבל בו רימונים.
- ניקב כמוציא רימונים טהור מכלום. ואם הוקף צמיד פתיל עד שיפחת רובו [ברברבי].

פרק אחד עשר - הזורק

צו.

725. שתי גזוזטראות זו כנגד זו ברה"ר, המושיט והזורק מזו לזו פטור. היו שתיהן בדיוטא אחת המושיט חייב והזורק פטור שכן
 היתה עבודת הלויים שתי עגלות זו אחר זו ברשות הרבים, מושיטין הקרשים מזו לזו, אבל לא זורקין

צו:

726. ויצו משה ויעבירו קול במחנה... ומחנה לוייה רה"ר הוא, וקאמר להו לישראל לא תפיקו ותיתו מרה"י דידכו לרשות הרבים.
 727. הכנסה מנלן? סברא היא, מכדי מרשות לרשות הוא, מה לי אפוקי ומה לי עיולי?
 728. דאי עביד ב' אבות בהדי הדדי, א"נ שתי תולדות בהדי הדדי מיחייב תרתי, ואי עביד אב ותולדה דידיה לא מיחייב אלא חדא.
 729. ולר"א דמחייב אתולדה במקום אב... הך דהואי במשכן חשיבא קרי לה אב, הך דלא הואי במשכן חשיבא לא קרי לה אב.
 730. כל ארבע אמות ברשות הרבים, גמרא גמירי לה.
 731. מקושש, מעביר ארבע אמות ברשות הרבים הוה. במתניתא תנא: תולש הוה. רב אחא ברבי יעקב אמר: מעמר הוה.
 732. מקושש זה צלפחד... מויעפילו הוה.

צו.

733. תניא כמאן דאמר אף אהרן נצטרע, דכתיב ויפן אהרן אל מרים והנה מצרעת תנא שפנה מצרעתו.
 734. החושד בכשרים לוקה בגופו, דכתיב והן לא יאמינו לי וגו', אמר לו הן מאמינים בני מאמינים, ואתה אין סופך להאמין.
 735. מדה טובה ממחרת לבא ממדת פורענות. דאילו במדת פורענות כתיב ויוציאה.. ואילו במדה טובה כתיב ויוציאה מחיקו...
 736. ויבלע מטה אהרן את מטתם אמר רבי אלעזר נס בתוך נס.
 737. הזורק מרה"י לרה"י ורה"ר באמצע... תוך שלשה ד"ה חייב, למעלה מעשרה דברי הכל פטור [לא ילפינן זורק ממושיט] ואם
 היו רשויות שלו מותר, משלשה ועד עשרה באנו למחלוקת רבי עקיבא ורבנן [קלוטה כמה שהונחה]
 738. כל פחות משלשה כלבוד דמי הלכתא גמירי לה.
 739. מרה"ר לרה"ר ורה"י באמצע, רבי מחייב וחכמים פטריין.. לא חייב רבי אלא ברה"י מקורה דאמרין ביתא כמאן דמליא דמי

צו:

740. מרה"י לרה"ר ועבר ד"א ברה"ר, רבי יהודה מחייב.. דאמר עד דנפקא ליה לרה"ר תנוח. אמרינן קלוטה כמה שהונחה
 ואיתעבידא ליה מחשבתו

741. נתכוון לזרוק שמנה זורק ארבע הרי כתב שם משמעון... כמה דלא זריק ארבע לא מיזדרכי ליה תמני(?)

742. נתכוון לזרוק ארבע זורק שמנה מהו?.. היכא דבעי הא לא נח.. באומר כל מקום שתרצה תנוח

743. הזורק מרשות הרבים לרשות הרבים ורשות היחיד באמצע, ארבע אמות חייב... רשויות מצטרפות

צה.

744. המעביר ארבע אמות ברשות הרבים מקורה פטור, לפי שאינו דומה לדגלי מדבר.

745. עגלות, תחתיהן וביניהן וצדיהן רשות הרבים

צה:

746. קרשים מלמטן עוביין אמה, ומלמעלן כלין והולכין עד כאצבע.. דברי רבי יהודה. רבי נחמיה אומר כשם שמלמטן עוביין אמה,
 כך מלמעלן עוביין אמה

747. והבריח התיכן בתוך הקרשים. תנא בנס היה עומד.

748. תנא דבי רבי ישמעאל: למה משכן דומה לאשה שמהלכת בשוק, ושפוליה מהלכין אחריה.

749. חרוצים היו קרשים, וחלולים היו האדנים, ונראין קרסין בלולאות ככוכבים ברקיע.

צט:

750. בין עגלה לעגלה כמלא ארך עגלה. וכמה ארך עגלה ה' אמות... צידי עגלה כמלא רחב עגלה. וכמה רחב עגלה ב' אמות ומחצה.

751. דרך רשות הרבים שש עשרה אמה, ונך דגמרין לה ממשכן, דמשכן חמיסרי הוא. אמתא יתירא הוא, דהוה קאי בן לוי

752. בור וחוליתה מצטרפין לעשרה.

צט:

753. כותל ברה"ר גבוה י' ואינו רחב ד', ומוקף לכרמלית ועשאו רה"י וזרק ונח על גביו... לאחרים עושה מחיצה לעצמו לא כל שכן

754. בור תשעה, ועקר ממנה חוליא והשלימה לעשרה, מהו? כיון דלא הוי מחיצה עשרה מעיקרא לא מיחייב

755. בור עשרה ונתן לתוכה חוליא ומיעטה מהו? הנחת חפץ וסילוק מחיצה בהדי הדדי קאתו מיחייב, או לא מיחייב?

ק:

756. לאביי דפשיטא ליה דמחצלת מבטלא מחיצה כ"ש חוליא... לרבי יוחנן דמיבעיא ליה חוליא מחצלת פשיטא דלא מבטלא

757. מים לא מבטלי מחיצתא, פירות מבטלי מחיצתא.

758. הזורק... ומן האיסרטיא לים פטור, רבי שמעון אומר אם יש במקום שזרק עמוק עשרה ורחב ארבעה חייב.

759. זרק למעלה מ"י והלכה ונחה בחור כל שהוא... לר"מ דאמר חוקקין להשלים מיחייב, לרבנן דאמרי א"ח להשלים לא מיחייב.

760. תל המתלקט עשרה מתוך ארבע, וזרק ונח על גביו חייב.

761. זרק חוץ לד' אמות ודחפתו הרוח והכניסתו ואע"פ שחזרה והוציאתו פטור. אחזתו הרוח משהו אע"פ שחזרה והכניסתו חייב.

762. תוך שלשה לרבנן צריך הנחה על גבי משהו.

ק:

763. היה רקק מים ורה"ר מהלכת בו הזורק לתוכו ד"א חייב. וכמה הוא רקק מים פחות מ"י טפחים... הילוך ע"י הדחק שמה הילוך

764. הזורק מן הים ליבשה... ומן הים לספינה... ומן הספינה לחבירתה פטור. ספינות קשורות זו בזו מטלטלין מזו לזו.

765. כרמלית מארעא משחינן, ואוירא מקום פטור... וזיז להיכרא לכרמלית משפת מיא משחינן, מיא ארעא סמיכתא

766. כחו בכרמלית לא גזרו

קא:

767. ביצאתא דמישן אין מטלטלין בהן אלא בארבעה... יש בפחות מג' ארבעה ל"ל בה

768. נעץ קנה ברה"ר ובראשו טרסקל, וזרק ונח ע"ג חייב... גוד אחית מחיצתא, וחכמים פוטרין... ה"ל מחיצה שהגדיים בוקעין בה

769. אין מחיצה תלויה מתרת אלא במים אלא במים, קל הוא שהקילו חכמים במים... בקיעת דגים לא שמה בקיעה.

קא:

770. מחצלות הפרוסות מערבין ומטלטלין מזל"ז, נגללו נאסרו, חזרו ונפרשו בין שוגגין בין מזידין בין אנוסין ובין מוטעין חזרו

להיתרן הראשון. שכל מחיצה שנעשה בשבת... שמה מחיצה... לא שנו אלא לזרוק, אבל לטלטל אסור... אמזיד

771. והוא שקשורה בשלשלת של ברזל. לענין טומאה הוא, דכתיב בחלל חרב - חרב הרי הוא כחלל

קב:

772. הזורק ונזכר מאחר שיצתה מידו... נחה חייב... שחזר ושכח, אבל לא חזר ושכח פטור שכל חייבי חטאות אינן חייבין עד שתהא תחלתן וסופן שגגה.

773. ב' אמות בשוגג, ב' אמות במזיד, ב' אמות בשוגג... פטור... אפי' לר"ג דאמר אין ידיעה לחצי שיעור התם הוא דכי קא גמר

שיעורא בשוגג קא גמר, אבל הכא דבמזיד לא... בזורק שוגג הוא [חייב] אפי' לרבנן דאמרי יש ידיעה לח"ש התם הוא דבידו

774. זרק ונחה בפי הכלב או בפי הכבשן חייב... הוציאו בפיו חייב... כיון דקא מיכוין מחשבתו משויא ליה מקום.

פרק שנים עשר - הבונה

קב:

775. שכן בעל הבית שיש לו נקב בבירתו וסותמו, דכוותה גבי משכן שכן קרש שנפלה בו דרנא מטיף לתוכה אבר וסותמו.

776. תתא בעי צדודי ועפרא, מציעא בעי נמי טינא, עילאי בהנחה בעלמא

777. מסתת... העושה נקב בלול... עייל שופתא בקופיא דמרא... רב אמר משום בונה שמואל אמר משום מכה בפטיש

קג:

778. זה הכלל כל העושה מלאכה, ומלאכתו מתקיימת בשבת חייב... לאתויי דחק קפיזא בקבא.

779. המכה בקורנס על הסדן בשעת מלאכה חייב, שכן מרדדי טסי משכן עושין כן.

780. התולש עולשין, והמזרד זרדים, אם לאכילה כגרוגרת, אם לבהמה כמלא פי הגדי, אם להיסק כדי לבשל ביצה קלה, אם לייפות את הקרקע כל שהן.

781. מודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות, לא צריכא דקעביד בארעא דחבריה.

782. איטר יד... שמאל ידיה כימין דכ"ע

783. הכותב... אשמאל אמאי הא אין דרך כתיבה בכך... בשולט בשתי ידיו.

קג:

784. רבי יוסי...שתי אותיות משום רושם – ר' יהודה בשם ר"ג אפי' לא כתב אלא ב' אותיות והן שם אחד כגון שש תת – רב יהודה...[אחת מאחת] שם קטן משם גדול שם משמעון [סתום ועשאו פתוח כשר] – ר' שמעון...עד שיכתוב את השם כולו וכתבתם, שתהא כתיבה תמה שלא יכתוב אלפי"ן עייני"ן...כפופין פשוטין...מימ"ן סמכ"ן...סתומין פתוחין... פרשה פתוחה לא יעשנה סתומה...כתבה כשירה, או שכתב את השירה כיוצא בה, או שכתב שלא בדיו, או שכתב את האזכרות בזהב הרי אלו יגנוזו

קד:

786. מנצפ"ך צופים אמרום. ותיסברא? והכתיב אלה המצות שאין הנביא רשאי לחדש דבר מעתה...שכחום וחזרו ויסדום.

787. מ"ם וסמ"ך שבלוחות בנס היו עומדין... כתב שבלוחות נקרא מבפנים ונקרא מבחוץ, כגון נכוב בוכן

788. אתו דרדקי האינדא לבי מדרשא ואמרו מילי דאפילו בימי יהושע בן נון לא איתמר כוותייהו אל"ף ביי"ת אלף בינה

789. ס"ע...סימנין עשה בתורה וקנה אותה.

790. אם ללצים הוא יליץ ולענוים יתן חן, בא ליטמא פותחין לו, בא ליטהר מסייעים אותו.

קד:

791. הכותב על בשרו חייב. המסרט על בשרו רבי אליעזר מחייב חטאת, וחכמים פוטרין... אין מביאין ראייה מן השוטים

792. הרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוין לכתוב יהודה, וטעה ולא הטיל בו דל"ת מעביר עליו קולמוס ומקדשו, דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים אין השם מן המובחר.

793. כתב אות אחת והשלימה לספר, ארג חוט אחד והשלימה לבגד חייב... אפילו תימא רבנן, להשלים שאני.

794. כתב אות אחת בטבריא ואחת בציפורי חייב, כתיבה היא אלא שמחוסר קריבה... הכא לא מחוסר מעשה דקריבה.

795. הגיה אות אחת חייב... כגון שנטלו לגגו של ח"ת ועשאו שני זייני"ן.

קה:

796. נתכוין לכתוב אות אחת ועלו בידו שתיים חייב והתנן פטור לא קשיא, הא דבעי זיוני, הא דלא בעי זיוני.

797. כתב אות אחת נוטריקון, רבי יהושע בן בתירה מחייב וחכמים פוטרין.

798. מנין ללשון נוטריקון מן התורה שנאמר... אנכי נוטריקון אנא נפשי כתיבת יהבית.

799. רבן גמליאל סבר אין ידיעה לחצי שיעור, ורבנן סבר: יש ידיעה לחצי שיעור

פרק שלשה עשר – האורג

800. וחכמים אומרים: בין בתחילה בין בסוף שיעורו שני חוטין

קה:

801. הקורע... ובאבלו ועל מתו חייב, ואף על פי שמחלל את השבת יצא ידי קריעה...הא במת דידיה

802. הקורע בחמתו... חייב... ר"י דאמר משא"צ לגופה חייב... במקלקל מי שמעת ליה?... דקא עביד למירמא אימתא אינשי ביתיה

803. חכם שמת הכל קרוביו... הכל כקרוביו, הכל קורעין עליו, הכל חולצין עליו, הכל מברין עליו ברחבה

804. מפני מה מתים בניו ובנותיו של אדם כשהן קטנים... שלא בכה והתאבל על אדם כשר. שכל הבוכה על אדם כשר מוחלין לו על כל עונותיו, בשביל כבוד שעשה.

805. העומד על המת בשעת יציאת נשמה חייב לקרוע, הא למה זה דומה לספר תורה שנשרפה.

806. המקרע בגדיו...המפזר מעותיו בחמתו יהא בעיניך כעובד ע"ז שכך אומנתו של יצה"ר, היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד ע"ז והולך ועובד...לא יהיה בך אל זר, איזהו אל זר שיש בגופו של אדם הוי אומר זה יצה"ר.

807. כל המתעצל בהספדו של חכם אינו מאריך ימים, מדה כנגד מדה שנאמר בסאסאה בשלחה וכו'... ימים האריכו שנים לא האריכו... למען ירבו ימיכם וימי בניכם ימים ולא שנים? ברכה שאני

קו:

808. אחד מבני חבורה שמת תדאג כל החבורה כולה אמרי לה דמת גדול, ואמרי לה דמת קטן.

809. כל המקלקלין פטורין, חוץ מחובל ומבעיר...חובל בצריך לכלבו, מבעיר בצריך לאפרו... ר"ש-רב יהודה

קו:

810. הצד ציפור למגדל... בצפור דרור עסקינן שאינה מקבלת מרות

811. אין צדין דגים מן הביברין ביום טוב, ואין נותנין לפנייהם מזונות. אבל צדין חיה ועוף, ונותנין לפנייהם מזונות...וצבי לגינה ולחצר ולביברין חייב...הא בביבר קטן... דמטי לה בחד שיחייא...נפל טולא דכתלים אהדדי...ליכא עוקצי עוקצי

812. גמרא גמור זמורתא תהא?

813. הצד צבי סומא וישן חייב, חיגר וזקן וחולה פטור.

814. כל שבמינו ניצוד חייב, וכל שאין במינו ניצוד פטור.

815. ישב הראשון על הפתח ומילאהו, ובא השני וישב בצידו, אע"פ שעמד הראשון והלך לו הראשון חייב והשני פטור...פטור ומותר

קז.

816. שמנה שרצים האמורים בתורה, הצדן והחובל בהן חייב.. מדקתני החובל בהן חייב מכלל דאית להו עור
817. לא פליגי רבנן עליה דרבי יוחנן בן נורי אלא לענין טומאה, דכתיב אלה הטמאים לכם לרבות שעורותיהן כבשרן

קז:

818. רבי יהודה, דאזיל בתר גישתא.
819. מניין לחבורה שאינה חוזרת?
820. לא פליגי רבנן עליה דר"א אלא בכינה, דאינה פרה ורבה אבל שאר שקצים ורמשים דפרין ורבין ל"פ..לא למדוה אלא מאילי
821. השולה דג מן הים, כיון שיבש בו כסלע חייב..ובין סנפיריו.
822. הושיט ידו למעי בהמה ודלדל עובר שבמעיה חייב...משום עוקר דבר מגידולו.

קח.

823. דתלש פיטרא מאונא דחצבא מיחייב משום עוקר דבר מגידולו.. הכא היינו רביתיה.
824. כותבין תפילין על גבי עור של עוף טהור..כיון דאית ביה ניקבי ניקבי קמ"ל כל נקב שהדיו עוברת עליו אינו נקב.
825. מהו לכתוב תפילין על גבי עור של דג טהור?..אם יבא אליהו ויאמר אי פסקא זוהמא מיניה, אי לא פסקא זוהמא מיניה.
826. לייט רב ואמר: מאן דמצערן לא לוקמוה ליה בני. וכן הוה.
827. מניין למילה שבאותו מקום?
828. כותבין תפילין ע"ג עור בהמה טהורה, וע"ג עור חיה טהורה, וע"ג עור נבלות וטרפות שלהן. והלכה למשה מסיני שהתפילין נכרכות בשערן ונתפרות בגידן.. למען תהיה תורת ה' בפיך מדבר המותר בפיך.

קח:

829. אין עושין מי מלח מרובין לתת לתוך הכבשין.. אבל עושה הוא מי מלח מועטין, ואוכל בהן פתו ונותן לתוך התבשיל.
830. אין עושין מי מלח עזין.
831. אין מולחין צנון וביצה בשבת. רב חזקיה משמיה דאביי אמר: צנון אסור, וביצה מותרת.
832. יין בתוך העין אסור, על גב העין מותר, וחד אמר רוק תפל, אפילו על גב העין אסור.
833. שורה אדם קילורין מערב שבת ונותן על גב עינו בשבת ואינו חושש.. חזייה דהוה מייץ ופתח, א"ל כולי האי ודאי לא שרא
834. טובה טיפת צונן שחרית, ורחיצת ידים ורגלים בחמין ערבית, מכל קילורין שבעולם.
835. יד לעין תיקצץ, יד לחוטם תיקצץ, יד לפה תיקצץ, יד לאוזן תיקצץ, יד לחסודה תיקצץ, יד לאמה תיקצץ, יד לפי טבעת תיקצץ, יד לגיגית תיקצץ...בת חורין היא זו, ומקפדת עד שירחוץ ידיו שלש פעמים.

קט.

836. נותן אדם יין צלול ומים צלולין לתוך המשמרת בשבת ואינו חושש. אלמא כיון דמשתתי הכי לאו מידי קעביד
837. גב היד וגב הרגל הרי הן כמכה של חלל, ומחללין עליהן את השבת.
838. רוחצים במי טבריא ובים הגדול...במים יפים שבו
839. כל הימים כמקוה שנאמר ולמקוה המים קרא ימים דברי ר"מ, ר"י אומר ים הגדול כמקוה.. רבי יוסי אומר כל הימים מטהרין בזוחלין ופסולים לזבים ולמצורעים, ולקדש בהן מי חטאת.

קט:

840. רוחצין במי טבריא ובמי משרה ובימה של סדום, ואף על פי שיש לו חטטים בראשו. במה דברים אמורים שלא נשתהא
841. כל האוכלין אוכל אדם לרפואה וכל המשקין שותה, חוץ ממי דקלים.. אבל שותה הוא מי דקלים לצמא..שלא לרפואה.

קי.

842. דילמא חיויא דרבנן טרקיה, דלית ליה אסותא, דכתיב ופרץ גדר ישכנו נחש.

קי:

843. מניין לסירוס באדם שהוא אסור תלמוד לומר ובארצכם לא תעשו בכם לא תעשו

קיא.

844. להביא נותק אחר כורת שהוא חייב.

845. החושש בשיניו לא יגמע בהן את החומץ, אבל מטבל הוא כדרכו, ואם נתרפא נתרפא.. לא יגמע ופולט, אבל מגמע וכולע
846. אבל סך הוא את השמן ולא שמן וורד. בני מלכים סכין שמן וורד על מכותיהן, שכן דרכן לסוך בחול. רבי שמעון אומר כל ישראל בני מלכים הם... ורב סבר אי שכיח אין, ואי לא שכיח לא.
847. ליכא מידי דבשבת שרי וביום הכפורים אסור, הואיל דבשבת שרי ביום הכפורים נמי שרי.

 פרק חמשה עשר – אלו קשרים

848. ואלו קשרים שחייבין עליהן: קשר הגמלין, וקשר הספנין... קיטרא דזממא גופיה, ודאיסטרידא גופה.
849. עניבה לר"מ, מהו? טעמיה דר"מ משום דיכול להתירו באחת מידיו הוא... או"ד טעמא דר"מ משום דלא מיהדק, והא מיהדק.
850. קיטרא דקטרי בזממא.. חיובא הוא דליכא הא איסורא איכא. ויש שמתרין לכתחילה קושרת מפתחי חלוקה.
- קיב.
851. סנדל אסנדל לא קשיא הא דקתני חייב חטאת בדטייעי דקטרי אושכפי, פטור אבל אסור בדחומרתא דקטרי אינהו, מותר לכתחילה בסנדל דנפקי ביה בי תרי
852. בכרמלית, איפסיק רצועה דסנדליה.. שקול גמי לח דחזי למאכל בהמה וכורך עילויה... התם לא מינטר
853. סנדל שנפסקו.. א' מאזניו או א' מתרסיותיו.. טמא. רבי יהודה אומר נפסקה פנימית טמא החיצונה טהור.. וכן לחליצה. אימר דאמרינן חלצה של שמאל בימין חליצתה כשרה היכא דלמילתיה מנא הוא
- קיב:
854. סנדל שנפסקה אחת מאזניו ותיקנה טמא מדרס, נפסקה שניה ותיקנה טהור מלמא מדרס אבל טמא מגע מדרס... שניה נמי מתקנה ראשונה.. פנים חדשות באו לכאן
855. אם ראשונים בני מלאכים אנו בני אנשים, ואם ראשונים בני אנשים אנו כחמורים, ולא כחמורו של רבי חנינא בן דוסא ושל רבי פנחס בן יאיר, אלא כשאר חמורים
856. ונודות יין ושמן. פשיטא לא צריכא, דאית ליה תרתי אוני. מהו דתימא חדא מינייהו בטולי מבטל לה קמשמע לן.
- קיג.
857. קושרין דלי בפסקיא, אבל לא בחבל.. גזרינן חבל דגרדי אטו חבל דעלמא.. אלא עונבו.. עניבה בקשירה לא מיחלפא.
858. רב יהודה.. עניבה גופא קשירה היא
859. הטומן לפת וצנונות תחת הגפן.. מקצת עליו מגולין אינו חושש לא משום כלאים.. וניטלין בשבת, בשדה לא אתי לאשוויי גומות
860. כלי קיואי, כגון כובד העליון וכובד התחתון, מהו לטלטלן בשבת? אמר ליה אין מטלטלין. מה טעם? לפי שאין ניטלין
861. קפלין את הכלים.. מילי שבת לשבת, אבל לא משבת למוצ"ש... בשני בני"א לא.. בישנים לא.. בצבועים לא.. יש לו להחליף לא
862. כיון דכל יומא לא קעביד, והאידינא הוא דקא עביד לא מיתחזי כרמות רוחא.
863. וכבדתו מעשות דרכיך, וכבדתו שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול. וכי הא דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדותי. מעשות דרכיך שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול. ממוצא חפצך חפצך אסורין, חפצי שמים מותרין. ודבר דבר שלא יהא דבורך של שבת כדבורך של חול. דבור אסור, הרהור מותר.
- קיג:
864. פגע באמת המים, אם יכול להניח את רגלו ראשונה קודם שתעקר שניה מותר, ואם לאו אסור.. כיון דלא אפשר שפיר דמי.
865. מהו לפסוע פסיעה גסה בשבת.. פסיעה גסה נוטלת אחד מחמש מאות ממאור עיניו של אדם. ומהדר ליה בקידושא דבי שמישי.
866. למה נקרא שמה שנער שכל מתי מבול ננער לשם
867. מהו לאכול אדמה בשבת?.. אף בחול אסור, מפי שהוא מלקה... והא ודאי איתמחויי איתמחו אמרי כיון דמלקי גזרו ביה רבנן
868. למי הנערה הזאת, וכי דרכו של בעז לשאול בנערה?.. דבר חכמה ראה בה.. דבר צניעות ראה בה
869. ותאכל בימי דוד ובימי שלמה, ותשבע בימי חזקיה, ותתר בימי רבי.
870. תחת כבודו, כשריפת בני אהרן מה להלן שריפת נשמה וגוף קיים, אף כאן שריפת נשמה וגוף קיים.
- קיד.
871. ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים.. לימדך תורה דרך ארץ, בגדים שבישל בהן קדירה לרבו - אל ימזוג בהן כוס לרבו.
872. כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו (בגלימא) חייב מיתה, שנאמר כל משנאי אהבו מות אל תקרי משנאי אלא משנאי.
873. איזהו תלמיד חכם שממנין אותו פרנס על הציבור זה ששואלין אותו דבר הלכה בכל מקום ואומר, ואפילו במסכת כלה.
874. איזהו תלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות לו מלאכתו זה שמניח חפצו ועוסק בחפצי שמים, והני מילי למיטרח בריפתיה.
875. עלת שבת בשבת לימד על חלבי שבת שקריבין ביו"כ.. לדברי רבי ישמעאל. ר"ע אומר.. על חלבי שבת שקרבים ביו"ט.. לדברי ר"י נדרים ונדבות קריבין ביו"ט וכי איצטריך קרא ליו"כ. לדברי ר"ע נדו"י אין קרבין ביו"ט וכי איצטריך קרא למישרא ביו"ט.
- קיד:
876. שלש להבטיל את העם ממלאכה, שלש להבדיל בין קודש לחול, כדאמר אביי לשאר עמא דבירושלים... כהנים זריזין הן
877. יו"כ שחל להיות ע"ש לא היו תוקעין במוצאי שבת לא היו מבדילין.. וליתקע כי היכי דלידעי דשרי בקניבת ירק מן המנחה ולמעלה אמר רב יוסף לפי שאין דוחין שבות להתיר
878. יום הכפורים שחל להיות בשבת אסור-מותר בקניבת ירק
- קטו.
879. מפצעין באגוזים ומפרכסין ברימונים מן המנחה ולמעלה מפני עגמת נפש

880. היו כתובין תרגום או בכל לשון, ר"ה אמר אין מצילין אותן..גניזה בעו..ור"ח אמר מצילין..פליגי אליבא דמ"ד לא ניתנו לקרות קטו:
881. הברכות והקמיעין, אף על פי שיש בהן אותיות של שם, ומעניינות הרבה שבתורה אין מצילין אותן מפני הדליקה...מכאן אמרו כותבי ברכות כשורפי תורה.
882. היו כתובין בסם ובסיקרא בקולמוס ובקנקבוס מצילין אותן מפני הדליקה
883. אית ביה הזכרות אע"פ דלית ביה שמונים וחמש אותיות מצילין
884. תרגום שכתבו מקרא, ומקרא שכתבו תרגום, וכתב עברית מצילין מפני הדליקה..ואע"ג דלית בה פ"ה אותיות..להשלים.
885. ספר תורה שבלה, אם יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות, כגון פרשת ויהי בנסע הארץ מצילין..מכונסות-מפוזרות..בתיבות
886. ויהי בנסע הארץ ויאמר משה פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה..שאינן זה מקומה- שספר חשוב הוא בפנ"ע קטז:
887. הגליונין של מעלה ושל מטה, שבין פרשה לפרשה, שבין דף לדף, שבתחלת הספר שבסוף הספר מטמאין את הידים. דילמא אגב ספר תורה שאני
888. הגליונין וספרי מינין אין מצילין אותן מפני הדליקה, אלא נשרפין במקומן הן ואזכרותיהן. קטז:
889. לא שנו אלא בזמן בית המדרש, אבל שלא בזמן בית המדרש קורין. אמר רבי נחמיה כדי שיאמר בכתבי הקדש אין קורין, וכל שכן בשטרי הדיוטות
890. י"ד שחל להיות בשבת מפשיטין את הפסח..כל פעל ה' למענהו..שלא יסריח..שלא יהו קדשי שמים מוטלין כנבלה קיז:
891. מי דמי התם נעשה בסיס לדבר האסור ולדבר המותר הכא כולו נעשה בסיס לדבר האסור
892. הכשר מבו, בית שמאי אומרים לחי וקורה, ובית הלל אומרים או לחי או קורה, רבי אליעזר אומר שני לחיים.
893. מצילין תיק הספר עם הספר..ואע"פ שיש בתוכן מעות..ולהיכן מצילין אותן למבוי שאינו מפולש...שלוש מחיצות ולחי אחד קיז:
894. מצילין מזון שלש סעודות.. מתוך שאדם בהול על ממונו, אי שרית ליה אתי לכבווי
895. נשברה לו חבית בראש גגו מביא כלי ומניח תחתיה, ובלבד שלא יביא כלי אחר ויקלוט, כלי אחר ויצרף..גזירה שמא יביא כלי דרך רה"ר.. נזדמן לו אורחים מביא כלי אחר... יזמין ואח"כ יקלוט ואין מערימין בכך – אמרו מערימין
896. אותו ואת בנו שנפלו לבור, ר"א אומר מעלה את הראשון ע"מ לשוחטו, והשני עושה לו פרנסה במקומו, בשביל שלא ימות. ר"י אומר מעלין את הראשון ע"מ לשוחטו, ואינו שוחטו, ומערים ומעלה את השני. רצה זה שוחט, רצה זה שוחט.
897. ומצילין מיום הכפורים לשבת, אבל לא משבת ליום הכפורים, ואין צריך לומר משבת ליום טוב, ולא משבת לשבת הבאה.
898. שכח פת בתנור וקידש עליו היום מצילין מזון שלש סעודות, ואומר לאחרים בואו והצילו לכם. וכשהוא רודה לא ירדה במרדה אלא בסכין..כמה דאפשר לשנויי משנינן.
899. חייב אדם לבצוע על ב' ככרות, דכת' לחם משנה..חזינא ליה לר"כ דנקט תרתי ובצע חדא.. ר"ז הוה בצע אכולה שירותיה.
900. כי מיקלע להו ריפתא דעירובא שרו עליוה, אמרי הואיל ואיתעביד בה חדא מצוה ליתעביד בה מצוה אחרינא.
901. כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת? שלש, רבי חידקא אומר ארבע. קיח:
902. מי שיש לו מזון ב' סעודות לא יטול מן התמחוי, מזון י"ד לא יטול מן הקופה...עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות.
903. קערות שאכל בהן ערבית מדיחן לאכול בהן שחרית.. אבל כוסות..מדיחן והולך כל היום כולו, לפי שאין קבע לשתיה.
904. כל המקיים שלש סעודות בשבת ניצול משלש פורעניות: מחבלו של משיח, ומדינה של גיהנם, וממלחמת גוג ומגוג.
905. כל המענג את השבת נותנין לו נחלה בלי מצרים... אלא כיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה. קיח:
906. אפילו דבר מועט, ולכבוד שבת עשאו הרי זה עונג.
907. כל המשמר שבת כהלכתו, אפילו עובד עבודה זרה [כדור] אנוש מוחלין לו..מחללו, אל תקרי מחללו אלא מחול לו.
908. אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון
909. אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים.. אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי
910. יהא חלקי מגומרי הלל בכל יום. איני? והאמר מר: הקורא הלל בכל יום הרי זה מחרף ומגדף כי קאמרינן בפסוקי דזמרא.
911. מצוה להתפלל עם דמדומי חמה. אמר רבי זירא מאי קרא ייראוך עם שמש ולפני ירח דור דורים.
912. רובן של צדיקים מתים בחולי מעיים.
913. מימי לא קריתי לאשתי ולשורי שורי, אלא לאשתי ביתי, ולשורי שדי.
914. מ"ט קראו לך רבינו הקדוש? א"ל מימי לא נסתכלתי במילה שלי..מילתא אחריתי הוה ביה שלא הכניס ידו תחת אבנטו.
915. ואמר רבי יוסי מימי לא ראו קורות ביתי אימרי חלוקי.
916. אמר רב הונא בריה דרב יהושע תיתי לי דלא סגינא ארבע אמות בגילוי הראש.
917. תיתי לי, דכי חזינא צורבא מרבנן דשלים מסכתיה עבידנא יומא טבא לרבנן.

918. ר"ח מיעטף וקאי אפניא דמעלי שבתא אמר בואו ונצא לקראת שבת המלכה. ר"י לביש מאניה מע"ש ואמר בואי כלה ב"כ
 919. רב ספרא מחריך רישא רבא מלח שיבוטא. רב הונא מדליק שרגי, רב פפא גדיל פתילתא
 920. יוסף מוקיר שבי... מאן דיזיף שבתא פרעיה שבתא.
 921. ולקדוש ה' מכבד.. זה יום הכפורים, שאין בו לא אכילה ולא שתיה. אמרה תורה כבדהו בכסות נקיה.
 922. וכבדתו רב אמר להקדים, ושמואל אמר לאחר.

קיט:

923. מהדר אזוזי זוזי דרבנן, אמר ליה: במטותא מינייכו, לא תחללוניה.
 924. כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית
 925. מניין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה' שמים נעשו.
 926. לעולם יסדר אדם שלחנו בע"ש אע"פ שאינו צריך אלא לכזית... לעולם יסדר אדם שלחנו במוצ"ש אע"פ שא"צ אלא לכזית.
 927. כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו קורעין לו גזר דינו..
 928. כל העונה אמן בכל כחו פותחין לו שערי גן עדן... מאי אמן.. קל מלך נאמן
 929. אין העולם מתקיים אלא בשביל הבל תשב"ר... דידי ודידך מאי? אמר ליה אינו דומה הבל שיש בו חטא, להבל שאין בו חטא.
 930. ואמר ריש לקיש משום רבי יהודה נשיאה: אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבנין בית המקדש.

קכ:

931. בא להציל מציל את כולן, בא לקפל אינו מקפל אלא מזון ג' סעודות.. להיכן מציל לחצר מעורבת
 932. פירש טליתו וקיפל והניח וקיפל והניח.. כבא להציל דמי
 933. מוציא כל כלי תשמישו, ולובש כל מה שיכול ללבוש.. רבי יוסי אומר י"ח כלים. וחוזר ולובש ומוציא, ואומר לאחרים בואו
 והצילו עמי... ואם היו פיקחין, דידי דכהאי גוונא לאו שכר שבת הוא עושין עמו חשבון לאחר השבת.
 934. לובש מוציא ופושט, וחוזר ולובש ומוציא ופושט, ואפילו כל היום כולו דברי רבי מאיר. רבי יוסי אומר שמנה עשר כלים

קכ:

935. גרם כיבוי מי אמר? אין מדקתני סיפא רבי יוסי אוסר בכלי חרס חדשים מלאים מים שאינן יכולים לקבל את האור והן
 מתבקעין ומכבין את הדליקה מכלל דתנא קמא שרי... רבנן סברי גרם כיבוי מותר ור' יוסי סבר גרם כבוי אסור.
 936. נר שעל גבי טבלא מנער את הטבלה והיא נופלת, ואם כבתה כבתה.. לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור.
 937. הרי שהיה שם כתוב על בשרו.. נזדמנה לו טבילה של מצוה כורך עליה גמי.. אסור לעמוד בפני השם ערום.. להדורי אגמי.. סברי
 טבילה בזמנה לא מצוה

קכא:

938. הזב והזבה המצורע והמצורעת בועל נדה וטמא מת טבילתן ביום, נדה ויולדת טבילתן בלילה. בעל קרי טובל והולך כל היום
 939. בדליקה התירו לומר כל המכבה אינו מפסיד
 940. קטן שבא לכבות אין שומעין לו מפני ששבתתו עליהן. ש"מ קטן אוכל נבלות ב"ד מצווין עליו להפרישו? בקטן העושה לדעת
 אביו. דכוותה גבי נכרי.. נכרי לדעתיה דנפשיה עביד.

קכא:

941. נהרות המושכין ומעיינות הנובעין הרי הן כרגלי כל אדם.
 942. וכ"ת גרף של רעי אגב מנא אין, איהו גופיה לא, והא הוא עכבר דאישתכח באיספרמקי דרב אשי.. נקוטו בצוציתיה ואפקוה
 943. כל המזיקין נהרגין בשבת... ברצו אחריו ודברי הכל... נחש דורסו לפי תומו
 944. ה' נהרגין בשבת, ואלו הן זבוב שבארץ מצרים, וצירעה שבנינוה, ועקרב שבחדייב, ונחש שבארץ ישראל, וכלב שוטה בכ"מ.
 945. פמוטות של בית רבי מותר לטלטלן בשבת. אמר לו רבי זירא בניטלין בידו אחת

קכב:

946. התיר להם ר"ח לבית רבי לשתות יין בקרונות של נכרי בחותם אחד.. אי משום דסבר לה כר"א אי משום אימתא דבי נשיאה.
 947. נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל... אבל מכירו אסור.. אפילו תימא בפניו, נר לאחד נר למאה... ואם בשביל
 ישראל אסור
 948. מעמיד אדם בהמתו על גבי עשבים בשבת, אבל לא על גבי מוקצה בשבת... נכרי שליקט עשבים מאכיל אחריו
 ישראל... דקאים לה באפה ואזלא היא ואכלה
 949. עיר שישראל ונכרים דרין בתוכה והיתה בה מרחץ המרחצת בשבת, אם רוב נכרים מותר לרחוץ בה מיד... כי מחממי אדעתא
 דרובא מחממי.

קכב:

פרק שבעה עשר – כל הכלים

950. כל הכלים ניטלין בשבת ודלתותיהן עמהן, אף על פי שנתפרקו בחול ניטלין בשבת.
 951. דלת.. של לול של תרנגולים לא נוטלין ולא מחזירין.. כיון דמחברי בארעא יש בנין בקרקע, יש סתירה בקרקע.
 952. דלת של שידה ושל תיבה ושל מגדל נוטלין, אבל לא מחזירין. קסבר אין בנין בכלים ואין סתירה בכלים, וגזירה שמא יתקע.
 קכג:
 953. קורנס של נפחין לפצע בו האגוזין, קסבר דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו מותר.

954. הכל מודים בסיכי זיירי ומזורי דכיון דקפיד עלייהו מייחד להו מקום

955. פגה שטמנה בתבן, וחררה שטמנה בגחלים, אם מגולה מקצתה מותר לטלטלה..רבי אלעזר בן תדאי אומר תוחבין בכוש או

בכרכר והן מנערות מאליהם..טלטול מן הצד לא שמה טלטול

956. מחט בין נקובה בין שאינה נקובה מותר לטלטלה בשבת, ולא אמרו נקובה אלא לענין טומאה בלבד..בגולמי עסקינן, זימנין

דמימלך עלייהו ומשווי להו מנא. אבל היכא דניטל חררה או עוקצה אדם זורקה לבין גרוטאות.

קכג:

957. אסובי ינוקא, רב נחמן אסיר ורב ששת שרי... אין עושין אפיקטויזין בשבת..ור"ש התם לאו אורחיה, הכא אורחיה.. מחט של

יד ליטול בה את הקוץ, ור"ג התם פקיד, הכא לא פקיד.

958. ופשוטי כלי עץ אינן מקבלין טומאה מאי טעמא דומיא דשק בעינן... בשעה שמהפך בזיתים הופכו ורואה בו.

959. בראשונה היו אומרים ג' כלים ניטלין בשבת... וחזרו והתירו דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו ולצורך מקומו..מחמה לצל

לא... ה"מ היכא דאיכא תורת כלי עליו

קכד:

960. נגר שיש בראשו גלוסטרא, רבי יהושע אומר שומטה מן פתח זה ותולה בחבירו בשבת.. סבר תוך הפתח כלפנים דמי,

וקמטלטל מנא דבתים בחצר.

961. לצורך דבר שמלאכתו להיתר, בין לצורך גופו בין לצורך מקומו. שלא לצורך ואפילו מחמה לצל.

קכד:

962. בש"א אין מוציאין את הקטן ואת הלולב ואת ס"ת לרה"ר, וב"ה מתירין. אימר דשמעת להו לב"ש הוצאה טלטול מי שמעת

להו? וטלטול גופיה, לאו משום הוצאה היא?

963. כל הכלים הניטלין בשבת שכריהן ניטלין עמהן, ובלבד שיהו עושין מעין מלאכה. רב יהודה אומר..מעין מלאכתן.. מחלוקת

שנשברו בשבת, דמר סבר מוכן הוא, ומ"ס נולד הוא. אבל מע"ש ד"ה מותרין הואיל והוכנו למלאכה מבעו"י.

964. מגופה שנכתתה היא ושבריה מותר לטלטלה.. ואם זרקה מבעו"י לאשפה אסורה

קכה:

965. שירי פרוזמיות אסור לטלטלן בשבת. אמר אביי במטלניות שאין בהן שלש על שלש, דלא חזיין לא לעניים ולא לעשירים.

966. תנור וכירים יתץ טמאים הם רבי יהודה סבר מחוסר נתיצה טמא, שאין מחוסר נתיצה טהור. ורבנן סברי טמאים יהיו לכם

מ"מ... מחלוקת בהיסק ראשון אבל בהיסק שני אפילו תלוי בצואר גמל.

קכה:

967. אבן שע"ג החבית..ל"ש אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדה"א..במניח נעשה כיוסוי..מ"ס בעינן מעשה ומ"ס ל"ב מעשה

968. זמורה שהיא קשורה כו'. קשורה אין, לא קשורה..גזירה שמא יקטום.

969. הכל מודים שאין עושין אהל עראי בתחלה ביום טוב, ואין צריך לומר בשבת. לא נחלקו אלא להוסיף

קכו:

970. וחכ"א פוקקים בו..בין קשור בין שאינו קשור, והוא שמתוקן. א"ל ר' ירמיה ולימא מר בין תלוי ובין שאינו תלוי והוא שקשור

971. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה, והמונח כאן וכאן אסור. רבי יהודה אומר המונח במקדש והנגרר במדינה.

קכו:

972. ואפ"ה מעשה רב

973. כיוסוי הכלים שיש להם בית אחיזה ניטלין בשבת. אמר רבי יוסי בד"א בכיוסוי קרקעות, אבל בכיוסוי הכלים בין כך ובין כך

ניטלין בשבת... והוא שיש תורת כלי עליהן... כי פליגי בכלים דחברינהו בארעא מ"ס גזרינן... ל"א כי פליגי בכיוסוי תנור

פרק שמונה עשר - מפנין

974. מפנין אפילו ארבע וחמש קופות של תבן ושל תבואה מפני האורחים ומפני בטול בית המדרש..ד' מה', וה' מאוצר גדול

קכז:

975. אבל לא את האוצר שלא יגמור כולו דילמא אתי לאשוויי גומות.

976. אין מתחילין באוצר תחילה, אבל עושה בו שביל ברגליו בכניסתו וביציאתו.

977. הני ארבע וחמש קופות דקאמר, בארבע וחמש קופות אין, טפי לא, אלמא למעוטי בהילוכא עדיף.

978. איבעיא להו הני ד' והי דקאמר אע"ג דאית ליה אורחין טובא או דלמא הכל לפי האורחין. ואת"ל הכל לפי האורחין חד גברא

מפני לכולהו או דילמא גברא גברא מפני לנפשיה?

979. גדולה הכנסת אורחין יותר מהשכמת בית המדרש... גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה

980. ששה דברים אדם אוכל פירותיהן בעוה"ז, והקרן קיימת לו לעוה"ב ואלו הן: הכנסת אורחין, וביקור חולים, ועיון תפלה,

והשכמת בית המדרש, והמגדל בניו לתלמוד תורה, והדן את חברו לכף זכות..הני נמי בהני שייכי

קכז:

981. הדן את חברו לכף זכות דנין אותו לכף זכות.

982. כיון דאי בעי מפקר ליה לנכסיה והוה עני, וחזיא ליה השתא נמי חזי ליה. דתנן מאכילין את העניים דמאי ואת האכסניא דמאי.

983. מעשר ראשון שהקדימו בשבולין פטור מתרומה גדולה, שנאמר והרמתם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר מעשר מן המעשר

אמרתי לך, ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר..הקדימו בכרי.. מכל מתנתכם תרימו תרומה..האי אידגן.

984. ומעשר שני...שנתן את הקרן ולא נתן את החומש, הא קא משמע לן דאין חומש מעכב. קכח.
985. בטבל טבול מדרבנן שזרעו בעציץ שאינו נקוב. קכח.
986. ולא נפדו כהלכתן. מעשר שפדאו ע"ג אסימון, דרחמנא אמר וצרת הכסף בידך, דבר שיש בו צורה. הקדש שחיללו ע"ג קרקע, דרחמנא אמר ונתן הכסף וקם לו. קכח.
987. אף מטלטלין שברי זכוכית, מפני שהוא מאכל לנעמיות...נעמיות שכיחי קכח.
988. רבן שמעון בן גמליאל ורבי שמעון ורבי ישמעאל ורבי עקיבא כולוהו סבירא להו, כל ישראל בני מלכים הם. קכח.
989. מולל בראשי אצבעותיו ואוכל, ובלבד שלא ימלול בידו הרבה כדרך שהוא עושה בחול. קכח.
990. במוקצה לאכילה סבר לה כרבי יהודה, במוקצה לטלטל סבר לה כרבי שמעון. קכח.
991. דג מליח מותר לטלטלו, דג תפל אסור לטלטלו. בשר, בין תפל ובין מליח מותר לטלטלו. קכח.
992. סבר, מבטל כלי מהיכנו דרבנן, צער בעלי חיים דאורייתא, ואתי דאורייתא ודחי דרבנן. קכח.
993. מדדין בהמה חיה ועוף בחצר, אבל לא את התרנגולת...משום דמקפיא נפשה..אבל לא ברה"ר. והאשה מדדה את בנה ברה"ר. קכח.
994. אין מילדין את הבהמה ביום טוב אבל מסעדין. קכח.
995. מילדים את האשה... אם היתה צריכה לנר חבירתה מדלקת לה את הנר.. בסומא.. איתובי מיתבא דעתה. קכח.
996. אין סחיטה בשעיר / יש סחיטה בשיער... כמה דאפשר לשנויי משנינן. קכח.
997. ספק נפשות להקל. קכח.
998. ג', בין אמרה צריכה אני ובין אמרה ל"צ אני מחללין עליה את השבת. ז', אמרה צריכה אני מחללין עליה את השבת, אמרה ל"צ אני אין מחללין עליה את השבת. ל', אפילו אמרה צריכה אני אין מחללין עליה את השבת, אבל עושין ע"י ארמאי. קכח.
999. והא קעבר מר משום (דברים כ) בל תשחית אמר ליה בל תשחית דגופאי עדיף לי. קכח.
1000. לעולם ימכור אדם קורות ביתו ויקח מנעלים לרגליו. קכח.
1001. ה' דברים קרובין למיתה יותר מן החיים, ואלו הן: אכל ועמד, שתה ועמד, ישן ועמד, הקיז דם ועמד, שימש מטתו ועמד. קכח.
1002. מי שיש לו זכות אבות יקיז דם בשני ובחמישי, שבית דין של מעלה ושל מטה שוין כאחד. קכח.
1003. כיון דדש ביה רבים שומר פתאים ה'. קכח.

פרק תשעה עשר – רבי אליעזר דמילה

- קל.
1004. רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מביאו בשבת מגולה... משום חבובי מצוה. קל.
1005. במקומו של רבי יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב.. נאמר לא תאכלו כל נבלה ונאמר לא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב, עוף... יכול יהא אסור לבשל בחלב ת"ל בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם. קל.
1006. כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה, דכתיב שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה, וכל מצוה שקבלו עליהם בקטטה, כגון עריות דכתיב וישמע משה את העם בכה למשפחותיו על עסקי משפחותיו עדיין עושין אותה בקטטה, דליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא. קל.
1007. כל מצוה שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת גזרת המלכות, כגון עבודת כוכבים ומילה עדיין היא מוחזקת בידם, וכל מצוה שלא מסרו ישראל עצמן עליה למיתה בשעת גזרת המלכות, כגון תפילין עדיין היא מרופה בידם. קל.
1008. שכחו ולא הביאו איזמל מע"ש, והביאוהו בשבת דרך גגות ודרך חצירות שלא ברצון ר"א..דשרי אפי" ברה"ר..שלא ברצון רבנן..כשם שאין מביאין אותו דרך רה"ר כך אין מביאין אותו לא דרך גגות ולא דרך קרפיפות ולא דרך חצירות..אלא ברצון ר"ש..ר"ש אומר א' גגות וא' קרפיפות וא' חצירות כולן רשות א' הן לכלים ששבתו בתוכן, ולא לכלים ששבתו בתוך הבית. קל.
1009. מביי שלא נשתתפו בו, עירבו חצירות עם בתים אין מטלטלין בו אלא בד"א, לא עירבו חצירות עם בתים מותר לטלטל בכולו...מי גרם לחצרות שיאסרו בתים, וליכא. קל.
1010. לא לכל אמר רבי אליעזר מכשירי מצוה דוחין את השבת... למעוטי ציצית לטליתו ומזוזה לפתחו... הואיל ובידו להפקירן. קל.
1011. מניין למכשירי שתי הלחם שדוחין את השבת - נאמרה הבאה בעומר, ונאמרה הבאה בשתי הלחם..מפני קל.
1012. לולב..סוכה..מצה..שופר.. וכל מכשיריו דוחין את השבת דברי ר"א. קל.
1013. מילה גופה דה"כ דוחה שבת מנלן?..הלכה... דנין אות ברית ודורות מאות ברית ודורות... ביום ואפילו בשבת. קל.
1014. אין דנין ק"ו מהלכה. קל.
1015. סד"א הואיל וחס רחמנא עליה לאתויי בדלות בלילה נמי ליתי קמ"ל..הא אהדריה קרא. קל.

קלב:

1016. מילה דוחה את הצרעת בין בזמנה בין שלא בזמנה... ימול בשר, ואע"פ שיש שם ברהת דברי ר' יאשיה... ר"י אומר א"צ שבת חמורה דוחה, צרעת לא כ"ש
1017. דילמא צרעת חמירא? שכן דוחה את העבודה, ועבודה דוחה את השבת התם לאו משום דחמירא צרעת, אלא משום דגברא הוא דלא חזי... נגעים טהורים מאי איכא למימר? אלא אמר רב אשי היכא אמרינן דאתי עשה ודחי לא תעשה כגון מילה בצרעת, אי נמי ציצית וכלאים, דבעידנא דמתעקר לאו קא מוקים עשה. הכא, בעידנא דמתעקר ללאו לא קא מוקים עשה
1018. אימר דאמרינן דאתי עשה ודחי את לא תעשה לא תעשה גרידא, האי (צרעת) עשה ולא תעשה הוא.

קלג:

1019. השמר בנגע הצרעת לשמר מאד ולעשות, לעשות אי אתה עושה, אבל עושה אתה כסיב שעל גבי רגלו ובמוט שעל גבי כתיפו ואם עברה עברה... אפילו תימא רבי שמעון, ומודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות.
1020. כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה, אם אתה יכול לקיים שניהם מוטב, ואם לאו יבא עשה וידחה לא תעשה
1021. מילה... יום טוב אינו דוחה אלא בזמנה
1022. לא תותירו ממנו עד בקר... מה ת"ל עד בקר בא הכתוב ליתן לו בקר שני לשריפתו... עלת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת, ולא עולת חול ביו"ט... הוא לבדו יעשה לכם, הוא ולא מכשירין, לבדו ולא מילה שלא בזמנה... אין עשה דוחה ל"ת ועשה
1023. כלל אמר ר"ע כל מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת אינה דוחה את השבת, שא"א לעשותה מערב שבת דוחה את השבת
1024. אם לא שחק מע"ש לועס בשיניו ונותן

קלד:

1025. המל, כל זמן שהוא עוסק במילה חוזר בין על הציצין המעכבין את המילה בין על הציצין שאין מעכבין את המילה. פירש, על ציצין המעכבין את המילה חוזר, על ציצין שאין מעכבין את המילה אינו חוזר
1026. זה אלי ואנוהו התנאה לפניו במצות עשה לפניו סוכה נאה, ולולב נאה, ושופר נאה, ציצית נאה, ס"ת נאה וכתוב בו לשמו בדיו נאה, בקולמוס נאה, בלבלר אומן וכורכו בשיראין נאין
1027. ואנוהו הוי דומה לו: מה הוא חנון ורחום אף אתה היה חנון ורחום
1028. טפחו של זה בצד טפחו של זה, משום שנאמר לפני תמיד. רבי יוסי אומר אפילו אלו נוטלין ואלו מניחין אף זה היה תמיד
1029. דאתא בין השמשות דשבת, וא"ל לא מספקת, וא"ל מספקינא. ועבד ולא איסתפק, ואישתכח דחבורה הוא דעבד, וענוש כרת
1030. האי אומנא דלא מייץ סכנה הוא... מהו דתימא האי דם מיפקד פקיד, קמ"ל חבורי מיחבר

קלד:

1031. דברים שאין עושין למילה בשבת עושין לה ביו"ט שוחקין לה כמון... דחזי לקדרה, יין ושמן חזי נמי בשבת לחולה... בעי ליכא
1032. נותנים ביצה במסנת של חרדל... לא מיחזי כבורר
1033. אין ממתקין אותו (חרדל) בגחלת... של עץ... הכא אפשר (מערב יו"ט)
1034. מהו לגבן? א"ל אסור, מ"ש מלישה? הכא אפשר

קלד:

1035. מרחיצין הקטן בין לפני מילה בין לאחר מילה, ביום ראשון כדרכו, וביום השלישי שחל להיות בשבת מזולפין עליו ביד
1036. הלכה כראב"ע, בין בחמין שהוחמו בשבת בין בחמין שהוחמו מע"ש בין הרחצת כ"ג בין הרחצת מילה מפני שסכנה היא לו
1037. אין נותנין שמן וחמין על גבי מוך ליתן על גבי מכה בשבת - התם משום סחיטה
1038. אין נותנין חמין ושמן על גבי מכה בשבת, אבל נותנין חוץ למכה, ושותת ויורד למכה
1039. נותנין על גבי המכה מוך יבש וספוג יבש, אבל לא גמי יבש ולא כתייתן יבשין... בחדתי... כתייתן מסו

קלה:

1040. ערלתו ודאי דוחה את השבת ואין ערלתו ספק [אדרוגיננס/נולד בה"ש/ספק בן ז' ספק בן ח'/נולד מהול] דוחה את השבת
1041. לא נחלקו בית שמאי ובית הלל על נולד כשהוא מהול שצריך להטיף ממנו דם ברית, מפני (שמא) שערלה כבושה היא.
1042. נחלקו על גר שנתגייר כשהוא מהול, שבית שמאי אומרים צריך להטיף ממנו דם ברית, ובית הלל אומרים אין צריך
1043. בן שמונה הרי הוא כאבן, ואסור לטלטלו. אבל אמו שוחה ומניקתו מפני הסכנה
1044. כל שאין אמו טמאה לידה אין נימול לשמנה... א"ל אביי דורות הראשונים יוכיחו... א"ל נתנה תורה והתחדשה הלכה

קלה:

1045. יוצא דופן ומי שיש לו שתי ערלות... מחללין/אין מחללין עליו את השבת... אבל לשמנה ודאי מהלינן ליה... הא בהא תביא
1046. לקח שפחה מעוברת ואח"כ ילדה זהו מקנת כסף הנימול לשמונה, לקח שפחה וולדה עמה זו היא מקנת כסף שנימול לאחד.
1047. לקח שפחה ונתעברה אצלו וילדה זהו יליד בית שנימול לשמנה... יליד בית שנימול לאחד... לוקח שפחה ע"מ שלא להטבילה רבי חמא אומר ילדה ואחר כך הטבילה זהו יליד בית שנימול לאחד, הטבילה ואחר כך ילדה זהו יליד בית שנימול לשמנה.
1048. כל ששהה ל' יום באדם אינו נפל... שמנת ימים בבהמה אינו נפל

קלו:

1049. מימהל היכי מהלינן ליה? אמר רב אדא בר אהבה מלין אותו ממ"נ אם חי הוא שפיר קא מהיל, ואם לאו מחתך בבשר הוא.
1050. בן ח' אין שחיטתה מטרתה/שחיטתה מטהרתה... טרפה אע"ג דמתה היא שחיטתה מטהרתה... היתה לה שעת הכושר... יש במינה שחיטה
1051. עגל שנולד ביום טוב שוחטין אותו ביום טוב. הכא במאי עסקינן דקים ליה בגווייה שכלו לו חדשיו.
1052. פיהק ומת (בתוך ל') דה"כ מת הוא, כי פליגי בנפל מן הגג ואכלו ארי

קלו:

1053. מת בתוך ל' ועמדה ונתקדשה אם אשת ישראל היא חולצת, אם אשת כהן היא אינה חולצת/אחת זו ואחת זו חולצת
1054. ר' יהודה מתיר באנדרוגינוס... דכתיב המול לכם כל זכר
1055. יכול לא יהא בערך איש, אבל יהא בערך אשה ת"ל הזכר ואם נקבה היא. זכר ודאי, נקבה ודאית, ולא טומטום ואנדרוגינוס.

קלו:

1056. לא נחלקו ר"א ורבי יהושע על מי שהיו לו ב' תינוקות, אחד למול בשבת ואחד למול אחר השבת, ושכח ומל את של אחר השבת בשבת שהוא חייב. על מה נחלקו על מי שהיו לו ב' תינוקות, אחד למול בע"ש ואחד למול בשבת, ושכח ומל את של ערב שבת בשבת. שר"א מחייב חטאת, ור"י פוטר
1057. א' למול בע"ש וא' למול בשבת ושכח ומל את של ע"ש בשבת חייב.. שקדם ומל של שבת בע"ש, דלא ניתנה שבת לידחות
1058. קטן נימול לשמנה ולתשעה ולעשרה ולאחד עשר ולשנים עשר, לא פחות ולא יותר
1059. חלצתו חמה נותנין לו כל שבעה להברותו. איבעיא להו: מי בעינן מעת לעת?

קלו:

1060. מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל
1061. א"ב נראה ואינו נראה
1062. המל אומר אקב"ו על המילה, אבי הבן אומר אקב"ו להכניסו בבריתו של א"א, העומדים שם אומרים וכו' והמברך אומר וכו'
1063. המל את הגרים אומר... המל את העבדים אומר... שאלמלא דם ברית לא נתקיימו שמים וארץ וכו'

פרק עשרים – תולין

1064. ר"א אומר תולין את המשמרת... אין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד... (אפי') במכשירין שאפשר לעשותם מעיו"ט
קלו:
1065. וחכ"א אין נותבין לתלויה בשבת... תלה מאי? חייב.. מדרבנן היא שלא יעשה כדרך שעושה בחול.
1066. שימר חייב חטאת... מתרינן ביה משום בורר/משום מרקד
1067. טלית כפולה לא יעשה, ואם עשה פטור אבל אסור. היה כרוך עליה חוט או משיחה מותר לנטותה לכתחילה
1068. וילון מותר לנטותו ומותר לפורקו

קלו:

1069. כילת חתנים.. יש בגגה טפח אסורה.. יש בפחות מג' סמוך לגגה טפח.. יש בשיפוע טפח שפועי אהלים כאהלים דמו.. נחית מפורי'א טפח אסור
1070. סיאנא שרי.. הא דמיהדק
1071. גוד בכיסנא מותר לנטותה בשבת.. בכ"ב בני אדם אבל באדם א' אסור.. וכילה אפי' ב' בני"א אסור א"א דלא מימתחא פורתא
1072. השרץ שנמצא בתנור הפת שבתוכו שניה שהתנור תחילה.. לא אמרינן ליחזייה האי תנורא כמאן דמלי טומאה.. אין כלים מטמאין באוויר כלי חרס
1073. כשנכנסו רבותינו לכר"ב אמרו עתידה תורה שתשתכח מישראל.. ח"ו שתשתכח.. אלא שלא ימצאו הלכה ברורה ומ"ב במק"א

קלו:

1074. שכל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דיני ישראל
1075. מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין.. אף הן לא טעמו טעם יין דכתיב וישתו וישכרו עמו מכלל דעד האידנא לא בשכר וראך ושמח בלבו זכה לחשן המשפט על לבו
1077. כישות ר"ט אומר אין כלאים בכרם וחכ"א כלאים בכרם וקי"ל כל המיקל בארץ הלכה כמותו בחו"ל - לפי שאינן בני תורה
1078. וליתן ליה לתינוק ישראל, אתי למיסרך, וליתן ליה לגדול גוי אתי לאיחלופי בישראל

קלו:

1079. מת ביו"ט ראשון יתעסקו בו עממין ביו"ט שני יתעסקו בו ישראל ואפילו ביו"ט שני של ראש השנה מה שאין כן בביצה
1080. היוצא בטלית שאינה מצוייצת כהילכתה בשבת חייב חטאת, ציצית לגבי טלית חשיבי ולא בטלי
1081. מערים אדם על המשמרת ביו"ט לתלות בה רמונים ותולה בה שמרים.. והוא דתלה בה רמונים.. הכא מוכחא
1082. הערמה דרבנן היא וצורבא מרבנן לא אתי למיעבד לכתחילה
1083. נותן אדם יין צלול ומים צלולין לתוך המשמרת בשבת ואינו חושש.. טורד אדם חבית של יין יינה ושמריה ונותן לתוך המשמרת בשבת ואינו חושש תרגמה זעירי בין הגיתות שנו
1084. ובכפיפה מצרית אמר רב חייא בר אשי אמר רב ובלבד שלא יגביה מקרקעיתו של כלי טפח
1085. דבי רב פפא שאפו שיכרא ממנא למנא אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא האיכא ניצוצות ניצוצות לבי רב פפא לא חשיבי

קמ:

1086. חרדל שלשו מערב שבת למחר ממחו בין ביד בין בכלי ונותן לתוכו דבש ולא יטרוף אלא מערב
1087. אפילו למאן דאסר ה"מ היכא דלא אישתי כלל אבל הכא כיון דאישתי חמשא ומעלי שבתא אי לא שתי בשבת מיסתכן
1088. מהו לכסכוסו כיתניתא בשבתא לרכוכי כיתניתא קא מיכוין ושפיר דמי.. ותפשיט ליה למר מסודרא אמר ליה התם מיחזי כי אולודי חיורא הכא לא מיחזי כאולודי חיורא

קמ:

1089. האי כיתניתא משלפו לדידה מקניא שרי קניא ממנה אסור אמר רבא ואם כלי קינאי הוא מותר
1090. האי מאן דאפשר למישתי שיכרא ושתי חמרא עובר משום בל תשחית, ולא מילתא היא בל תשחית דגופא עדיף
1091. וכי קא קארי אבבא איניש לא תימרון מנו אלא מני
1092. ואין שולין את הכרשינין ולא שפין אותן אבל נותן לתוך הכברה או לתוך הכלכלה\אין משגיחין בכברה כל עיקר
1093. גורפין מלפני הפטם ומסלקין לצדדין מפני הרעי..מחלוקת באיבוס של כלי אבל באיבוס של קרקע דברי הכל אסור

קמא.

1094. מנענעו בגופו ואם היה מאכל בהמה או שהיה עליו כר או סדין מנענעו בידו ש"מ טלטול מן הצד לא שמה טלטול
1095. פלפלי מידק חדא חדא בקתא דסכינא שרי תרתי אסיר רבא אמר כיון דמשני אפילו טובא נמי
1096. טיט שע"ג רגלו..מקנחו בכותל..בנין חקלאה הוא .. ואין מקנחו בקרקע דילמא אתי לאשוויי גומות\מקנחי ליה בקורה
1097. לא ליצדד איניש כובא דילמא אתי לאשוויי גומות
1098. לא ליהדוק איניש אודרא בפומא דשישא דילמא אתי לידי סחיטה
1099. טיט שע"ג בגדו מכסכו מבפנים ואין מכסכו מבחוץ... מגררו בצפורן... אין מגררין לא מנעל חדש ולא מנעל ישן

קמא:

1100. לא יסוך את רגלו שמן והוא בתוך המנעל או בתוך הסנדל, אבל סך את רגלו שמן ומניח בתוך המנעל או בתוך הסנדל..ל"ש
אלא שיעור לצחצחו אבל שיעור לעבדו לא
1101. לא תצא אשה במנעל מרופט... אין יוצאין במנעל חדש..ל"ש אלא שלא יצאה בו שעה א' מבעו"י אבל יצאה בו מע"ש מותר
1102. שומטין מנעל מע"ג אימוס..לאבבי דאמר דבר שמלאכתו לאיסור לצורך גופו מותר לצורך מקומו אסור מא"ל? הב"ע ברפוי

פרק אחד ועשרים – נוטל

1103. הוציא תינוק חי וכיס תלוי בצאורו חייב משום כיס..כיס לגבי תינוק לא מבטלי... נוטל אדם את בנו (בחצר) והאבן
בידו..בתינוק שיש לו גיעגועין על אביו..אבל דינר אסור..אי נפיל אתי אבוה לאתויי
1104. את החי במטה פטור אף על המטה שהמטה טפלה לו, מטה לגבי חי מבטל ליה

קמב.

1105. המוציא אדם וכליו עליו וסנדליו ברגליו וטבעותיו בידיו פטור ואילו הוציאן כמות שהן חייב
1106. נוטל (בחצר) כלכלה והאבן בתוכה..בכלכלה מליאה פירות..ולישדיניהו..בפירות המיטנפין..ולינעריניהו..בכלכלה פחותה
1107. מעות שעל הכר מנער את הכר והן נופלות...לא שנו אלא לצורך גופו אבל לצורך מקומו מטלטלו ועודן עליו
1108. מעלין את המדומע...ואמאי הא קא מתקן רבי יהודה כר' אליעזר סבירא ליה דאמר תרומה בעינא מחתא
1109. סאה תרומה שנפלה לפחות מק' ונדמעו ונפל מן המדומע למק"א ר"א אומר מדמעת כתרומת ודאי וחכ"א אין המדומע מדמע
אלא לפי חשבון
1110. סאה תרומה שנפלה למאה ולא הספיק להגביה עד שנפלה אחרת הרי זו אסורה ור"ש מתיר

קמב:

1111. רבי יהודה אומר מעלין את המדומע באחד ומאה רשב"א אומר נותן עיניו בצד זה ואוכל מצד אחר, דר"י עדיפא מדרשב"א
1112. אבן שע"פ החבית מטה על צדה והיא נופלת.. לא שנו אלא בשוכח אבל במניח נעשה בסיס לדבר האסור
1113. היתה בין החביות מגביה [למק"א] ומטה על צדה.. היכא דאיכא איסורא והיתירא בהיתירא טרחינן באיסורא לא טרחינן
1114. הבורר קטנית ביו"ט, ב"ש אומרים בורר אוכל ואוכל, וב"ה אומרים בורר כדרכו בחיקו ובתמחוי.. פסולת מרובה על האוכל
דה"כ בורר אוכל ואוכל.. הי"נ כיון דאי בעי למישקל לא משתקיל ליה יין עד דשקיל לה כפסולת מרובה על האוכל דמי
1115. לא אמרו ככר או תינוק אלא למת בלבד
1116. אם היה של עור נותנין עליה מים עד שתכלה

קמג.

1117. אנו אין לנו אלא בית שמאי כרבי יהודה, ובית הלל כרבי שמעון.
1118. פירורין שאין בהן כזית אסור לאבדן ביד
1119. ספוג אם יש לו עור בית אחיזה מקנחים בו
1120. הני גרעינין דתמרי ארמייתא שרו לטלטוליניהו, הואיל וחזיין אגב אמן
1121. דאמר שמואל עושה אדם כל צרכו בפת.
1122. וכי עושין גרף של רעי לכתחילה?

 פרק שנים ועשרים - חבית

1123. חבית שנשברה מצילין הימנה מזון שלש סעודות, ואומר לאחרים באו והצילו לכם.. לא יספוג ביין, ולא יטפח בשמן, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול
1124. נתפזרו לו פירות בחצר מלקט על יד על יד ואוכל. אבל לא לתוך הסל ולא לתוך הקופה, שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול
1125. אין סוחטין את הפירות להוציא מהן משקין, ואם יצאו מעצמן אסורין. רבי יהודה אומר: אם לאוכלין היוצא מהן מותר, ואם למשקין היוצא מהן אסור.. מודה היה ר"י לחכ' בזיתים וענבים, ומודים חכ' לר"י בשאר פירות... בתותים ורמונים פליגי
1126. אם טמא חלב האשה שלא לרצון שדם מגפתה טמא, יטמא חלב הבהמה שלא לרצון שדם מגפתה טהור
- קמד.
1127. החולב לרפואה טמא והמקיז לרפואה טהור
1128. סלי זיתים וענבים יוכיחו, שהמשקין היוצאין מהן לרצון טמאין, שלא לרצון טהורים
- קמד:
1129. כיון דלאו בני סחיטה נינהו אפילו לכתחילה נמי
1130. כיון דאחשבינהו הוה להו משקה
1131. כל דבר שאין עושין ממנו מקוה לכתחילה פוסל את המקוה בשינוי מראה
1132. נפל לתוכו.. ומוחל ושנה מראיו פסול.. מוחל ה"ה כמשקה, ומה טעם אמרו מוחל היוצא בתחלה טהור לפי שאינו רוצה בקיומו
1133. סוחט אדם אשכול של ענבים לתוך הקדרה, אבל לא לתוך הקערה... קסבר משקה הבא לאוכל אוכל הוא
- קמה.
1134. המחליק בענבים לא הוכשר, רבי יהודה אומר הוכשר.. במשקה הבא לאיבוד קמיפלגי... במשקה העומד לצחצחו קמיפלגי
1135. ודג לצירו אפילו לתוך הקערה
1136. כבשים שסחטן, אמר רב לגופן מותר, למימיהן פטור אבל אסור. ושלקות בין לגופן בין למימיהן מותר. ושמואל אמר אחד כבשים ואחד שלקות, לגופן מותר, למימיהן פטור אבל אסור.. ורב יוחנן אמר.. למימיהן חייב חטאת
1137. דבר תורה אינו חייב אלא על דריסת זיתים וענבים בלבד
- קמה:
1138. אין עד מפי עד כשר אלא לעדות אשה בלבד.. לעדות בכור מהו?.. כשר... אימא לעדות שהאשה כשרה לה בלבד
1139. זיתים וענבים שריסקן מע"ש ויצאו מעצמן אסורין ר"א ור"ש מתירין.. דמעיקרא אוכלא ולבסוף משקה אימא לא, קמ"ל
1140. וכל שלא בא בחמין מע"ש מדיחין אותו בחמין בשבת. חוץ מן המליח הישן.. שהדחתן זו היא גמר מלאכתן.. הדיח חייב חטאת
1141. אמר להכמה אחתי את, אם ברור לך הדבר כאחותך שהיא אסורה לך אומרהו, ואם לאו לא תאמרהו
1142. נ"ב שנה לא עבר איש ביהודה.. בהמ"ה בגימטריה חמשים ותרתין הו
1143. מפני מה מועדים שבבבל שמחים? מפני שלא היו באותה קללה
- קמו.
1144. שבשעה שבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא. ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן, עכו"ם שלא עמדו על הר סיני לא פסקה זוהמתן.. גרים מאי? א"ל אע"ג דאינהו לא הוו, מזלייהו הוו...
1145. שובר אדם את החבית לאכול הימנה גרוגרות, ובלבד שלא יתכוין לעשות כלי
1146. רבי נחמיה אומר אפילו תרווד, ואפילו טלית, ואפילו סכין אין ניטלין אלא לצורך תשמישן
1147. מהו למיברזו חביתא בבורטיא בשבתא? לפיתחא קמיכוין ואסיר.. אם איתא דלעין יפה קמיכוין לפתוחי מיפתח
1148. מביא אדם חבית של יין ומתיז ראשה בסייף התם ודאי לעין יפה קמיכוין
1149. אין נוקבין מגופה של חבית דברי ר"י וחכמים מתירין.. מחלוקת למעלה אבל מן הצד דה"כ אסור
1150. אין נוקבין נקב חדש בשבת, ואם בא להוסיף מוסיף. ויש אומרים אין מוסיפין.. דלמא לא תקניה מעיקרא ואתי לארוחי
1151. ד"ת כל פתח שאינו עשוי להכניס ולהוציא אינו פתח, ורבנן הוא דגזור משום לול של תרנגולין
- קמו:
1152. ושויין שנוקבין נקב ישן לכתחילה.. ל"ש אלא במקום העשוי לשמר אבל לחזק אסור.. למטה מן היין.. למטה מן השמרים
1153. שפופרת.. דחתיכה ולא מתקנא איכא בנייהו, מאן דאסר גזרינן דילמא אתי למיחתך לכתחילה
1154. משחא.. מאן דאסר גזרינן משום שעה
1155. כ"מ שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור.. שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם, תנאי היא
- קמד.
1156. המנער טליתו בשבת חייב חטאת.. בחדתי.. באוכמי.. והוא דקפיד עלייהו
1157. אסור לעשות מרזב בשבת. מאי מרזב? כיסי בבלייתא... נקוט האי כללא בידך כל אדעתא דלכנופי אסור כל דלהתנאות שרי
- קמז:
1158. מסתפג אדם באלונטית, ומניחה בחלון. ולא ימסרנה לאולירין... מסתפג אדם באלונטית, ומביאה בידו לתוך ביתו
1159. סכין וממששין בבני מעיים בשבת, ובלבד שלא יעשה כדרך שהוא עושה בחול
1160. אסור לעמוד בקרקעיתה של דיומסת, מפני שמעמלת ומרפא

1161. חמרא דפרוגייתא ומיא דדיומסת קיפחו עשרת השבטים מישראל. ר"א ב"ע איקלע להתם, אימשיך בתרייהו איעקר תלמודיה. כי הדר אתא, קם למיקרי בספרא, בעא למיקרא החדש הזה לכם, אמר החרש היה לכם בעו רבנן רחמי עליה והדר תלמודיה
1162. ואין עושין אפיקטויזין בשבת.. לא שנו אלא בסם, אבל ביד מותר. תניא רבי נחמיה אומר אף בחול אסור מפני הפסד אוכלין
1163. לפופי ינוקא בשבת שפיר דמי. והאנן תנן אין מעצבין התם בחומרי שדרה, דמיחזי כבונה
1164. אין מחזירין/מחזירין את השבר. מי שנפרקה ידו ורגלו לא יטרפם בצונן, אבל רוחץ הוא כדרכו, ואם נטרפא נטרפא

קמח.

פרק שלשה ועשרים - שואל

1165. הלויני אתי למיכתב.. בשבת כיון דהשאלני הוא דשרו ליה רבנן הלויני לא שרו ליה מינכרא מילתא ולא אתי למיכתב
1166. כל מילי דיום טוב כמה דאפשר לשנויי משנינן

קמח:

1167. הנח לישראל, מוטב שיהו שוגגין ואל יהו מזידין.. לא שנא בדרבנן ולא שנא בדאורייתא. דהא תוספת דיום הכפורים דאורייתא היא, וקא חזינן להו דקאכלי ושתו עד שתחשך, ולא אמרינן להו ולא מידי
1168. לא מספקין ולא מטפחין ולא מרקדין ביו"ט
1169. לא תלוה אשה ככר לחבירתה עד שתעשינה דמים, שמא יוקרו חטין ונמצאו באות לידי רבית..באתרא דלא קיץ דמיה
1170. הלוואת יום טוב רב יוסף אמר לא ניתנה ליתבע [רב אויא שקיל משכונא] ורבה אמר ניתנה ליתבע
1171. המחזיר חוב בשביעית, יאמר לו משמט אני. ואם אמר לו אף על פי כן יקבל ממנו, שנא' וזה דבר השמטה
1172. מקדיש אדם פסחו בשבת וחגיגתו ביו"ט..בחובות שקבוע להן זמן
1173. אין נמנין על הבהמה בתחילה ביו"ט שאני הכא כיון דרגיל אצלו כמאן דאימני ביה מעיקרא דמי

קמט.

1174. גזירה שמא ימחוק – גזירה שמא יקרא בשטרי הדיוטות.. גודא בשטרא לא מיחלף..טבלא ופינקס בשטרא מיחלף
1175. אין רואין במראה בשבת..ר"מ מתיר במראה הקבוע בכותל..של מתכת אסורה מפני שאדם עשוי להשיר בה נימין המדולדלין
1176. חבורה המקפידין זע"ז עוברין משום מדה ומשום משקל ומשום מנין ומשום לוויין ופורעין ביו"ט וכדברי ב"ה אף משום רבית

קמט:

1177. מותר להלוות בניו ובני ביתו ברבית כדי להטעימן טעם רבית
1178. מנה גדולה כנגד מנה קטנה אף בחול לאחרים אסור משום קוביא
1179. מטילין חלשין על הקדשים ביו"ט..מ"ד הואיל וכתוב ועמך מריבי כהן אפי' מנות דחול (ביו"ט) נמי קמ"ל
1180. כל שחבירו נענש על ידו אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש ברוך הוא.. גם ענוש לצדיק לא טוב
1181. כל ימיו של אותו רשע לא נמצא שחוק בפה כל בריה...אסור לעמוד בביתו של אותו רשע

קנ.

1182. אמירה לנכרי שבות
1183. אומר אדם לחבירו הנראה שתעמוד עמי לערב... ממצוא חפצך ודבר דבר דיבור אסור הרהור מותר..הרהור לאו כדיבור דמי
1184. נכרי ערום אסור לקרות קרית שמע כנגדו..כיון דכתיב באשר בשר חמורים בשרם אימא שפיר דמי, קא משמע לן
1185. משדכין על התינוקות ליארס בשבת, ועל התינוק ללמדו ספר וללמדו אומנות...חפצין אסורים, חפצי שמים מותרין

קנ:

1186. חושבין חשבונות שאינן צריכין, ואין מחשבין חשבונות שצריכין בשבת
1187. מותר לאדם לומר לחבירו לכוך פלוני אני הולך למחר, שאם יש בורגנין הולך (אע"פ שאין)
1188. אסור לו לאדם שיעשה צרכיו עד שיבדיל..המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס..אמרינן המבדיל בין קו"ל ועבדיהן צורכין

קנא.

1189. מותר לאדם לומר לחבירו שמור לי פירות שבתחומך, ואני אשמור לך פירות שבתחומי
1190. אין מחשיכין על התחום להביא בהמה היתה עומדת חוץ לתחום קורא לה והיא באה. כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו רשאי אני להחשיך עליו
1191. מחשיכין על עסקי כלה.. אומרינן לו לך למקום פלוני.. ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח
1192. נכרי שהביא חלילין בשבת אל יספוד בהן ישראל, אא"כ באו ממקום קרוב..חיישינן שמא חוץ לחומה לנו..מספיקא שרי
1193. מרחץ המרחצת בשבת אם רוב נכרים לערב רוחץ בה מיד, אם רוב ישראל..מחצה על מחצה ימתין עד כדי שיחמו חמין
1194. עושין כל צרכי המת, סכין ומדיחין אותו ובלבד שלא יזיז בו אבר, שומטין את הכר מתחתיו ומטילים אותו על החול

קנא:

1195. לאחר שלשה ימים כריסו נבקעת ונופלת לו על פניו, ואומרת לו טול מה שנתת בי
1196. אין מעצמין את המת בשבת, ולא בחול עם יציאת נפש. והמעצים עם יציאת הנפש הרי זה שופך דמים
1197. אמרה תורה חלל עליו שבת אחד כדי שישמור שבתות הרבה
1198. אין חיה שולטת באדם עד שנדמה לו כבהמה
1199. לעולם יבקש אדם רחמים על מדה זו, שאם הוא לא בא בנו, ואם בנו לא בא בנו בא, שנאמר כי בגלל הדבר הזה, תנא דבי רבי ישמעאל גלגל הוא שחוזר בעולם
1200. ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים

קנב.

1201. תלמידי חכמים כל זמן שמזקינין חכמה נתוספת בהם...ועמי הארץ כל זמן שמזקינין טפשות נתוספת בהן
1202. כי הלך האדם אל בית עלמו אמר רבי יצחק: מלמד שכל צדיק וצדיק נותנין לו מדור לפי כבודו
1203. נפשו של אדם מתאבלת עליו כל שבעה... מת שאין לו מנחמין הולכין עשרה בני אדם ויושבין במקומו

קנב:

1204. כל שאומרים בפני המת יודע, עד שיסתם הגולל/עד שיתעכל הבשר
1205. נשמתן של צדיקים גנוזות תחת כסא הכבוד, שנאמר והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים
1206. ורקב עצמות קנאה כל מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבים, כל שאין לו קנאה בלבו אין עצמותיו מרקיבים
1207. והכתיב כי עפר אתה ואל עפר תשוב אמר ליה ההוא שעה אחת קודם תחיית המתים
1208. כל שנים עשר חדש גופו קיים, ונשמתו עולה ויורדת. לאחר שנים עשר חדש הגוף בטל ונשמתו עולה ושוב אינה יורדת

קנג.

1209. מהספדו של אדם ניכר אם בן העולם הבא הוא אם לאו...דמחמו ליה ואחים
1210. שוב יום אחד לפני מיתתך.. וכי אדם יודע איזו יום ימות?...ישוב היום שמא ימות למחר, ונמצא כל ימיו בתשובה
1211. בכל עת יהיו בגדיך לבנים אלו ציצית, ושמן על ראשך אל יחסר אלו תפילין

פרק ארבעה ועשרים - מי שהחשיך

1212. מי שהחשיך בדרך נותן כיסו לנכרי, ואם אין עמו נכרי מניחו על החמור...קים להו לרבנן דאין אדם מעמיד עצמו על ממונו,
אי לא שרית ליה אתי לאיתויי ארבע אמות ברשות הרבים
1213. חמור אתה מצווה על שביתתו, נכרי אי אתה מצווה על שביתתו
1214. חמור וחרש שוטה וקטן אחמור מנח ליה... חרש וקטן מאי... לחרש יהיב ליה דקטן אתי לכלל דעת, או דילמא לקטן יהיב
ליה, דחרש אתי לאחלופי בגדול פיקח
1215. בו ביום גדשו סאה / בו ביום מחקו סאה

קנג:

1216. תרומת חרש לא תצא לחולין, מפני שהוא ספק / חמשה לא יתרומו ואם תרמו אין תרומתן תרומה אלו הן חרש שוטה וקטן...
1217. מוליכו פחות פחות מד"א אמות...לא רצו חכמים לגלותה משום כבוד אלקים הסתר דבר...דילמא אתי לאתויי ד"א ברה"ר
1218. מניחו על החמור, והלא מחמר...כשהיא מהלכת מניחו עליה כשהיא עומדת נוטלו הימנה
1219. כל שבגופו חייב חטאת בחברו פטור אבל אסור. כל שחברו פטור אבל אסור בחמורו מותר לכתחלה
1220. היתה חבילתו מונחת לו על כתיפו רץ תחתיה עד שמגיע לביתו...אבל קלי קלי לא...כיון דלית ליה היכירא אתי למיעבד עקירה
והנחה, כי אתי לביתיה...זריק ליה כלאחר יד

קנד.

1221. המחמר אחר בהמתו בשבת פטור מכלום. בשוגג לא מחייב חטאת דהוקשה כה"ת כולה לע"ז...מה ע"ז עד דעביד מעשה
בגופיה...במזיד נמי לא מחייב...אין חייבין על שגגתו חטאת אין חייבין על זדונו סקילה בלאו נמי לא מחייב דהו"ל לאו שניתן
לאזהרת מיתת ב"ד

קנד:

1222. מהו דתימא להפסד מועט נמי חששו, קמ"ל
1223. קסבר צער בעלי חיים דרבנן
1224. קא משתמש מר בבעלי חיים...צדדין לא גזרו בהו רבנן / דכו"ע צדדין אסורין והכא בצדי צדדין קמיפלגי

קנה.

1225. למטרח באוכלא טרחינן לשויי אוכל לא משוינן / שווי אוכל משוינן מטריח באוכלא לא טרחינן

קנה:

1226. המראה למקום שאינה יכולה להחזיר, הלעטה למקום שיכולה להחזיר / המראה בכלי הלעטה ביד
1227. נותנין מזונות לפני כלב, ואין נותנין מזונות לפני חזיר. ומה הפרש בין זה לזה, זה מזונותיו עליך וזה אין מזונותיו עליך
1228. ידע צדיק דין דלים, יודע הקדוש ברוך הוא בכלב שמזונותיו מועטין, לפיכך שוהה אכילתו במעיו שלשה ימים
1229. ר"י בר"י אומר אינו חייב עד שיגבל... אין גובלין את הקלי וי"א גובלין... והנ"מ הוא דמשני... על יד על יד

קנו.

1230. ושויין שבוחשין את השתית בשבת...ברכה...וצריך לשנות...נותן את השתית ואח"כ נותן את החומץ... שתי וערב
1231. האי מאן דבחד בשבא יהא גבר ולא חדא ביה... אי כולי לטיבו אי כולי לבישו
1232. רבי חנינא אומר מזל מחכים, מזל מעשיר, ויש מזל לישראל. רבי יוחנן אמר אין מזל לישראל... צא מאיצטגנינות שלך

קנו:

1233. וצדקה תציל ממות ולא ממיתה משונה, אלא ממיתה עצמה
1234. כסי רישך, כי היכי דתיהוי עלך אימתא דשמיא

קנו.

1235. בכל השבת כולה הלכה כר"ש, לבר ממוקצה מחמת מיאוס.. וחד אמר במוקצה מחמת מיאוס נמי הלכה כר"ש, לבר ממוקצה מחמת איסור... במוקצה מחמת חסרון כיס אפילו ר"ש מודה
1236. הפרה בין לצורך ובין שלא לצורך... הפרת נדרים כל היום / שלא לצורך השבת לא... הפרת נדרים מעת לעת
1237. נשאלים לנדרים שהן לצורך השבת... ואע"ג דהוה ליה פנאי

קנו:

1238. ומדבריהם למדנו שפוקקין ומודדין וקושרין בשבת... אימר דאמרי רבנן מדידה דמצוה

הדרן עלך מסכת שבת וההדרן עלון